

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 16 SAYI: 88 Kasım-Aralık 2005

Devrimin
Yolu

Savaşta
Sınırsız Güç Kullanımı
ve Yüksekova'da F-16'lar

Şemdinli'de
"Çete" Edebiyatı

Fırsatlar Ülkesi
Türkiye
[Feodal-Tacirler Türkiye'yi Nasıl Pazarlıyor?]

Borsa
Rekordan Rekora
Koşarken

Paris
Yanarken

Ulusal Onur

Bir ülkede, devrimin stratejik çizgisi ve rotası çerçevesinde devrimci mücadelenin sürdürülüşüne ilişkin bir değerlendirme.

3 DEVRİMİN
YOLU

Yüksekova'daki cenaze töreni sırasında alçaktan uçuş yapan F-16'ların, savaşın doğasından kaynaklanan şiddet ve bu şiddetin sınırsız kullanımı açısından bir değerlendirmesi.

9 SAVAŞTA
SINIRSIZ GÜÇ KULLANIMI
VE YÜKSEKOVA'DA F-16'LAR

Şemdinli olayları sırasında ortaya çıkan kontra-gerilla faaliyetleri karşısında "medya"nın döret elle sarıldığı "derin devlet" ve "çete" söylemleri üzerine.

13 ŞEMDİNLİ'DE
"ÇETE"
EDEBİYATI

Tayyip Erdoğan ve mehteran takımının feodal-tacir zihniyetiyle ülkeyi "pazarlama" çalışmalarının son durumu üzerine bir değerlendirme.

17 FIRSATLAR
ÜLKESİ
TÜRKİYE

Borsada yaşanan "rekorlar"ın "makro ekonomik veriler" çerçevesinde bir incelenmesi.

21 BORSA
REKORDAN REKORA
KOŞARKEN

28 Ekim'de Paris "banliyöleri"nde başlayan "göçmen isyanı" vb. olarak tanımlanan olayların Fransa, Cezayir ve Türkiye basınındaki yansılar.

25 PARİS
YANARKEN

Ulusal onur üzerine Lenin'in bir değerlendirmesi.

32 ULUSAL
ONUR

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

Devrimin Yolu

İnsanlar devrimden söz ediyorlar. İster demokratik halk devriminden, ister sosyalist devrimden olsun, herkes devrimden söz ediyor. Kimisi için iyi, kimisi için kötü, kimisi için gerçekleşmesi mümkün olmayacak bir şeydir devrim.

Kimisine göre devrim, ülkenin içinde bulunduğu bağımlılık ve sömürü ilişkileri içinde tek kurtuluş yoludur; kimisine göre, halkın yoksulluk ve sefaletten tek kurtuluş yoludur; bir başkasına göre ezilenlerin ve sömürülenlerin “daha iyi bir dünya”da yaşamalarının yoludur. Kimileri için ise, “güzel bir ütopya”dan ibarettir, hayal edilmesi gereken, ama uğruna mücadeleye değmeyen.

Devrim, nasıl tanımlanırsa tanımlansın, hangi sorunların çözümü için ortaya konulmuş olursa olsun, her koşulda, mevcut düzenin altüst edilmesi, mevcut düzenin yıkılması ve yerine yeni bir toplumsal düzenin kurulmasıdır.

İlk bakışta kolayca anlaşılabilen bu devrim tanımı Mahir Çayan yoldaş tarafından şöyle ifade edilmiştir:

“*Marksist devrim anlayışı, sürekli ve kesintisiz bir ihtilâl sürecini öngörmektedir. Devrim, halkın devrimci girişimiyle –aşağıdan yukarı– mevcut devlet cihazının parçalanarak, politik iktidarın ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla –yukarıdan aşağıya– daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir.*”¹

Görüldüğü gibi, devrimle ulaşılmak iste-

nen amaç (daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesi), herşeyden önce *politik iktidarın* ele geçirilmesini öngörür. Yani politik iktidar ele geçirilmeksizin bir devrimden, devrimci amaçlardan söz edilemez. Bu nedenle, her devrim mücadelesinin ilk ve yakın hedefi *politik iktidarın*, devlet aygıtının –parçalanarak– ele geçirilmesidir.

Politik iktidar, bürokrasi ve militarizmi ile bir bütün oluşturan mevcut devlet iktidardır. Mevcut düzeni ayakta tutan, koruyan temel güç olarak devlet gücü, devrim mücadelesinin karşısında egemen sınıfların çıkarlarının temsilcisi, sömürünün, baskının, bağımlılığın dayanağıdır. Dolayısıyla her devrim mücadelesi, *öncelikle* mevcut devlet gücüyle yüz yüze gelir ve onunla hesaplaşır.

Devlet, bir sınıf *egemenliği* organı, bir sınıfın bir başka sınıf üzerindeki *baskı* organıdır; sınıflar arasındaki çatışmayı hafifleterek, bu baskıyı yasallaştırıp pekiştiren bir “düzen”in ifadesidir.

Sürekli ordu ve polis, devlet iktidarının başlıca *zor* araçlarıdır.

Herhangi bir banşçıl protesto eyleminde, herhangi bir ekonomik hak ve istem için yapılan grevde ortaya çıkan “kamu gücü”, devletin zor güçleridir. Görünüşte polis gücü olarak ortaya çıkan “kamu gücü”, *arkasındaki* tüm silahlı kuvvetleriyle (ordu) zorun ilk basamağını teşkil eder.

Banşçıl bir eylemde polis gücünün “da-

¹ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim-I*.

ğılın” uyarısıyla başlayan *güç* kullanımı, bu uyarıya uyulmamasına paralel olarak adım adım ilerler. Önce polis güçleri eylemcileri dağıtmak için “safları sıklaştırırlar”, gaz bombaları hazırlanır, gaz maskeleri takılır. “Yasalar gereğince” bir kez daha “dağılın” uyarısı yapılır. Barışçıl eylemin “sözcüleri” öne çıkararak polis yetkilileri ile “görüşme” yaparlar. Bu “görüşme”, eylemin nerede ve nasıl sona erdirileceği üzerine bir pazarlıktan ibarettir.

Yapılan “görüşme”-pazarlıkta, devletin zor gücünün temsilcisi, “yasalardan” kaynaklanan *zor* kullanma yetkisiyle hareket ederken, eylem sözcüleri, eylemin amaçlarının asgari düzeyde gerçekleştirilmesini göz önünde bulundururlar.

Son dönemlerde sıkça görüldüğü gibi, yapılan pazarlıklar, eylemcilerin “basın açıklaması” yapmaları koşuluyla *zor* kullanımına gerek olmaksızın dağılmasıyla sona erer.

Ancak zaman zaman “basın açıklaması”nın yeri ve süresine ilişkin “uzlaşmazlık” ortaya çıktığında, “siyasal *zor*” gücü, yani polis güçleri “*zor* kullanarak” göstericileri dağıtır. Gaz bombaları, cop, tekme-tokat ve nihayetinde gözaltına alınmalarla sonuçlanan bir “*çatışma*”yla barışçıl eylem, bir sonraki eylemde aynı durumlar bir kez daha yaşanmak üzere sona erer.

Devletin *zor* güçleri, yaptıkları işin “yasadışı bir eylemi önlemek” olduğunu söylerken, barışçıl eylemcilere sorulduğunda protesto edilen olayın “anti-demokratik”liğinden, “insan haklarına aykırılığından”, “insan haklarının çiğnenmesinden”, devrimci insanlar olarak bu türden “haksızlıklar” karşısında “duyarsız” kalınmayacağından söz ederler ve hatta devrim mücadelesinin bir parçası olarak bu eylemi gerçekleştirdiklerini söylerler.

Şemdinli-Yüksekova olaylarında görüldüğü gibi, her protesto eylemi, ilk adımda karşılaştığı devletin resmi *zor* güçlerinin “düşük yoğunluklu müdahalesi”nin yanında *sınırsız güç kullanımıyla* da karşı karşıyadır. F-16 uçaklarıyla cenaze törenine katılanların üzerinde yapılan “alçaktan uçuş”, *sınırsız güç kullanımı* kararının “tebliğ” edilmesinden başka bir şey değildir.

Devrim, mevcut düzenin, altyapısından üstyapısına kadar artık tarihsel olarak ortadan kaldırılması *gereken* eskimiş ve kokuş-

muş bir düzen olması gerçeğinin üzerinde yükselir. Eğer mevcut düzen, insanlığın gelişmesi ve daha iyi koşullarda yaşamasının engeli haline gelmiş ise, *devrim kaçınılmazdır*. Bu nedenle, devrimin kaçınılmaz olduğu koşullarda, *devrimin gecikmesi*, insanların mevcut düzenin bozulmuşluğundan, yozlaşmasından daha fazla etkilenmelerine, yaşamın daha fazla çekilmez hale gelmesine, daha fazla baskı görmelerine neden olur. Devrim ne kadar gecikirse, bu bozulmalar, yozlaşmalar, baskılar o denli fazlalaşır ve büyür.

Bu aşamada sorun, devrimin zorunluluğu değil, insanların bu zorunluluğun farkına varmaları ve bunun bilincine sahip olmalarıdır.

Devrim, bir şiddet eylemidir. Kısa ya da uzun süreli bir şiddet eylemidir. Devrimin şiddetini belirleyen, mevcut düzenin ayakta kalabilmek amacıyla elinde tuttuğu devlet gücünü, *zor* gücünü *sonuna kadar* kullanma isteği ve bu gücün *sınırsız* kullanımıdır.

Mevcut düzenin bozulmuşluğundan, eşitsizliğinden, adaletsizliğinden, haksızlığından söz eden insanların, sıra devrime geldiğinde duraksamaları, hemen her zaman mevcut devlet gücünün *sınırsız güç kullanımında* kendi gerçekliğini bulur. Ancak bu *sınırsız güç* kullanımı karşısındaki boyuneğış, devrimin şiddete dayanmasına karşı çıkışla gizlenmeye çalışılır.

Devrim, bir şiddet eylemidir. Kısa ya da uzun süreli bir şiddet eylemidir. Şiddetin boyutunu ve süresini belirleyen, mevcut devlet gücünün *sınırsız kullanımının* boyutları ve yenilgiye uğratılmasıdır.

Mevcut devlet gücünün, *zor* gücünün *sınırsız kullanımı*, mevcut toplumsal düzenin devrimle topyekün yıkılması karşısında egemen ve sömürücü sınıfların kendi varlıklarını sürdürme çabasının sonucudur. Bu *sınırsız güç* kullanımını ortadan kaldırmak, *yenilgiye uğratmak* ise, doğrudan devrim güçlerine, devrimci halk güçlerine ait bir görevdir.

Emperyalizme bağımlı geri-bıraktırılmış bir ülkede devrim teorisi, emperyalizm ve onun yerli işbirlikçisi iktidarının *nasıl yenileceği* sorusunu yanıtlamak için, öncelikle düşmanın gücünün ve halk güçlerinin durumunun saptanmasını gerektirir.

Her türden ajitatif ve keskin söylem bir

yana bırakıldığında, karşı karşıya olunan gerçek, devrim güçleri karşısında emperyalizm ve oligarşinin *askeri* olarak *mullak bir üstünlüğe* sahip olduğudur.

Bu *askeri üstünlük* sadece *maddi* bir üstünlük değil, aynı zamanda *teknik* olarak da üstünlüktür. Dolayısıyla emperyalizm ve oligarşi, maddi ve teknik olarak üstün bir güce, askeri güce sahiptir. Her devrim teorisinin ve stratejisinin çözmek durumunda olduğu soru, **düşmanın bu üstün askeri gücünün nasıl yenilgiye uğratılacağıdır**. Devrim mücadelesi, devrim teorisi ve stratejisinin saptadığı rotada düşman gücünün yenilgiye uğratılması mücadelesidir.

Burada halk güçlerine moral vermek adına düşmanı, yani emperyalizmi ve oligarşiyi küçümseyen söylemlerden ve sloganlardan uzak durulması gerektiği açıktır. Ortada gücü *tartışmasız* bir düşman vardır ve yenilgiye uğratılması *şarttır*. Ve yine tartışmasız diğer bir gerçek, bu gücün devrim güçleri tarafından yenilgiye uğratılacağıdır.

Emperyalizmin ve oligarşik yönetimin askeri gücü pek çok sayısal verilerle ifade edilebilir. Şu kadar yüzbin silahlı asker, şu kadar tank, top, uçak, helikopter vs. Bu sayısal veriler, bu gücün “yenilmezliği” için bir kanıt olarak kullanılsa da, her durumda devrimci güçlerin yenilgiye uğrattıkları gerçek ve maddi bir gücün varlığının ifadesidir. Bu maddi güç, yenilgiye uğratılmadığı sürece, bir ülkede devrimin yapılamayacağı da tarihsel ve bilimsel bir gerçektir.

En temel Marksist-Leninist belirlemelerden birisi olan, “*devlet egemen sınıfların baskı aygıtıdır*” belirlemesi de, emperyalizm ve oligarşinin askeri gücünün, devlet gücü, zor gücü oluşunu tanımlar. Bu nedenle, siyasal iktidarın halk güçleri tarafından ele geçirilmesi, öncelikle oligarşik devlet gücünün, bu “*baskı aygıtı*”nın temel dayanağı olan *askeri gücünün* alt edilmesini öngerektirir.

Hangi açıdan ele alınırsa alınsın, devrimin zaferi, düşmanın askeri güçlerinin yenilgiye uğratılmasıyla, düzenin sürdürücüsü bir güç olmaktan çıkartılmasıyla gerçekleşebilir.

Düşmanın askeri gücü nasıl yenilgiye uğratılır?

Herhangi bir savaş alanında düşmanın

askeri gücü ağırlıklı olarak tanklara dayanıyorsa, burada verilen savaşta “düşmanın yenilgiye uğratılması”, onun tanklarının imha (tahrip) edilmesi ve etkisiz kılınmasıyla olanaklıdır. Aynı şekilde, yine savaş alanında düşmanın askeri gücü toplar, tanklar, helikopterler ve uçaklardan oluşan savaş araçları ile iyi eğitilmiş ve donatılmış askerlerden ve güçlü bir lojistik güçten oluşuyorsa, “düşmanın yenilgiye uğratılması”, onun bu askeri araçlarının, insan gücünün ve lojistiğinin imha edilmesi ve etkisiz kılınmasıyla olanaklıdır.

“Düşman askeri güçleri *insangücünü, savaş araçlarını ve geri üsleri* içerir. İnsan gücü gerekli bir unsurken, savaş araçları ve geri üsler keza emperyalist orduların önemli ana parçalarını oluştururlar. Düşmanın insan gücünü imha ederken, özellikle daha önemlileri olmak üzere, onun savaş araçlarını ve geri üslerini tahrip etmeliyiz.”² (Giap)

Burada asla unutulmaması gereken bir olgu ise, düşmanın amacının da devrimin askeri güçlerini *imha etmek* olduğudur. Bu nedenle, düşmanın askeri güçleri (insangücü, savaş araçları ve lojistik güçleri) imha edilirken, aynı zamanda kendi güçlerimizi korumak temel amaçtır.

“Savaşın amacı, yani kendini korumak ve düşmanı imha etmek, savaşın özü ve savaşta her türlü etkinliğin temelidir. Bu, öz, teknik ve stratejik, bütün savaş etkinliklerinde başat bir unsurdur. Savaşın bu amacı, temel ilkedir ve hiç bir teknik, taktik ya da strateji ve kavram ya da ilke, bundan ayrılmaz.”³ (Mao)

Verili ve somut koşullarda düşmanın ne kadar askeri güce sahip olduğu sorusu, bu gücün ne büyüklükteki bir devrimci silahlı kuvvetler tarafından yenilgiye uğratılabileceği sorusuyla birlikte ortaya çıkar. Savaşın kazanılmasını sağlayacak ölçüde düşmanın askeri güçlerini imha edebilecek bir devrimci silahlı gücün *varlığı* koşullarında tek sorun, bu askeri gücün savaşı nasıl yürüteceği ve zafere ulaştıracağıdır.

Yinelersek, devrimin zaferi, emperyaliz-

² Giap, *Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı*, s. 107.

³ Mao Zedung, “Uzatılmış Savaş”, *Askeri Yazılar*, s. 286.

min ve oligarşinin askeri güçlerinin yenilgiye uğratılmasıyla gerçekleşecektir. Bunu sağlayacak olan tek güç, *devrimci silahlı kuvvetler*dir, yani halk kurtuluş ordusudur.

Bu nedenle devrimin *zafere* ulaşabilmesi için, halk kurtuluş ordusunun kurulması, gelişmesi ve düşmanın askeri güçlerini yenilgiye uğratabilecek güce ulaşması şarttır.

Artık devrimci mücadelenin hedefleri belirginleşir: *Halk kurtuluş ordusunun kurulması, geliştirilmesi ve zafere ulaştırılması*.

Bu ise, halk kurtuluş ordusunun, *uzatılmış* bir savaş aracılığıyla maddi ve teknik olarak üstün emperyalist ve oligarşik orduların yenilgiye uğratılması, yani *halk savaşını* yürütmesidir.

“Halk savaşı, genellikle, bizden maddi olarak daha güçlü olan bir düşman üzerinde mutlak bir siyasi üstünlüğü sağladığımız şartlarda verilir.”⁴

İkinci olarak:

“Halk Savaşı vermek için, silahlı kuvvetler, *ana kuvvet birlikleri, bölgesel birlikler, milis ve kendini koruma birlikleri* şeklinde uygun örgütlenme biçimlerine sahip olmalıdır. Ana kuvvet birlikleri, ülkenin herhangi bir yerindeki çarpışmalarda kullanılacak olan hareketli birliklerdir. Bölgesel birlikler, bölgedeki silahlı mücadelenin dayanağını teşkil eder. Milis ve kendini koruma birlikleri, üretim faaliyetine devam eden ve üslerdeki halk iktidarının temel cihazı olan, halkın yaygın, yarı-silahlı kuvvetleridir.”⁵

Mao Zedung halk savaşı vermek için gerekli silahlı kuvvetleri, *düzenli birlikler, hareketli birlikler* ve *gerilla ve milis* olarak tanımlar.

Düzenli birlikler, yani düzenli ordu, halk savaşının temel savaş gücünü oluşturur. Hareketli birlikler bölgesel niteliktedirler. Gerilla ise, ülkenin her yerinde faaliyet yürüten silahlı güçlerden oluşur.

Bu yapıdaki halk silahlı güçleri, yani halk kurtuluş ordusu, *mevzi savaş, hareketli savaş* ve *gerilla savaşı* olarak üç savaş biçimini yürütür. Mevzi savaş düzenli bir-

liklerin savaş tarzıdır. Hareketli savaş bölgesel birlikler tarafından yerine getirilir, gerilla savaşı ise ülkenin her yerindeki gerilla güçleri tarafından yürütülür.⁶

“Genel olarak hareketli savaş *imha* görevini, mevzi savaş *yıpratma* görevini yerine getirir ve gerilla savaşı, *her iki görevi birden yerine getirir.*”⁷

“... bu savaş hem *yıpratma* ve hem de *imha* savaşıdır. Bu, neden böyledir? Çünkü düşman, gücünden sonuna kadar yararlanıyor ve stratejik üstünlüğü ve stratejik inisiyatifi elinde bulunduruyor. Bu yüzden, biz, imha seferleri ve muharebeleri vermedikçe, onun gücünü hızla azaltamayız; üstünlüğünü ve inisiyatifi kıramayız. Bizim, hâlâ zaaflarımız var ve stratejik aşağı durumdan ve edilginlikten hâlâ kurtulamadık. Bu sebeple, imha seferleri ve muharebeleri vermedikçe, iç ve uluslararası durumumuzu düzeltmek ve elverişsiz durumumuzu değiştirmek için zaman kazanamayız. İmha seferleri, stratejik yıpratma hedefine ulaşmanın bir yoludur. Bu bakımdan imha savaşı yıpratma savaşıdır. Çin, *imha yoluyla yıpratma yöntemini kullanarak, uzatmalı bir savaş verebilir.*”⁸

Özetlersek, maddi ve teknik olarak çok üstün bir düşmanın (emperyalizm ve oligarşinin) uzatılmış bir savaşla yenilgiye uğratılması, halk silahlı kuvvetlerinin varlığını ve uygun savaş biçimlerini yürütmesini ge-

⁶ Bu savaş biçimleri basit bir sıralamaya sahip değildir. Halk savaşının gelişimine bağlı olarak temel-tali ilişkisi içinde yer alırlar. Mao şöyle yazar: “Direnme Savaşının üç stratejik aşamasındaki mücadele şekli şöyledir: birinci aşamada hareketli savaş önde gelir, gerilla savaşı ve mevzi savaş yardımcıdır. İkinci aşamada gerilla savaşı birinci plana geçecek ve hareketli savaş ve mevzi savaş ona yardımcı olacaktır. Üçüncü aşamada, hareketli savaş yine önde gelecek ve onu mevzi savaş ve gerilla savaşı destekleyecektir. Ama üçüncü aşamadaki hareketli savaş yalnız düzenli kuvvetler yürütmeyecek, bir kesimini, olabilirse önemli bir kesimini, gerilla kuvvetleri iken hareketli kuvvetler halini alan birlikler üzerine alacaktır. Japonlara Karşı Direnme Savaşındaki **her üç aşama bakımından da, gerilla savaşımdan vazgeçmek olanaksızdır.**” (Mao Zedung, *Askeri Yazılar*, s. 307)

⁷ Mao, *Askeri Yazılar*, s. 310.

⁸ Mao, *Askeri Yazılar*, s. 310.

⁴ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s: 183.

⁵ Giap, *Halk Savaşının Askeri Sanatı*, s: 179.

rektir. Bu nedenle, emperyalizme bağımlı geri-bıraktırılmış ülkelerde devrimin yolu, böyle bir savaşın yürütülebilmesi için gerekli halk silahlı güçlerinin oluşturulmasından ve savaşından geçer.⁹

Oluşmuş, hazır halk silahlı güçleri (halk kurtuluş ordusu) mevcutken, bu güçlerin halk savaşını nasıl yürüteceği ve zafere ulaştıracağına ilişkin yapılacak her türlü stratejik ve taktik planlamalar, halk savaşının yürütülmesi ve zafere ulaştırılmasına ilişkindir. Ama ortada zayıf da olsa halk silahlı güçleri mevcut değilken, halk savaşının nasıl yürütüleceğine ilişkin her türlü stratejik ve taktik planlama hiç bir değere sahip değildir.

Halk savaşını belirlenmiş strateji çerçevesinde yürütecek halk silahlı güçleri (halk kurtuluş ordusu) *mevcut değilken*, halk savaşından söz etmek, halk savaşının yürütüldüğünü söylemek boş sözlerden öte bir anlama sahip değildir.

Emperyalizm ve onun yerli işbirlikçileri halk savaşıyla yenilgiye uğratılacaktır. Ancak halk savaşı verilebilmesi için gerekli silahlı güçler oluşturulmaksızın, halk savaşından da, halk savaşının yürütülmesinden de söz edilemez. Bu nedenle, halk savaşını yür-

rütecek *halk silahlı güçlerinin oluşturulması* görevi, devrimin bu aşamasında temel görev olarak ortaya çıkar. Artık devrimci mücadelenin görevi, bu halk silahlı güçlerinin oluşturulmasıdır.

“Öncü Savaşının amacı, geniş halk kitlelerini silahlı mücadeleye kazanmak, yani Halk Savaşını başlatmaktır. Halk Savaşı maddi olarak güçlü düşmana karşı mutlak siyasi üstünlüğün sağlandığı şartlarda verilir. O halde Öncü Savaşının amacı oligarşinin siyasal tecrididir.”

Oligarşinin siyasal olarak tecrit edilmesi, siyasal olarak teşhir edilmesiyle olanaklıdır. Bu ise, siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının her yerde ve her düzeyde yürütülmesi demektir.

“Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla, siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine, yani politik kitle mücadelesi olarak ele alınmasına *Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi* denir.”¹⁰

Bir başka ifadeyle, gerilla savaşının siyasal gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak yürütülmesine *silahlı propaganda* adı verilir.

“Silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşı ile psikolojik ve yıpratma savaşı içerir.”

Temel mücadele biçiminin bu şekilde ele alınması, elbetteki öteki mücadele biçimlerinin ihmal edilmesi demek değildir. Silahlı propagandayı temel alan örgüt, öteki mücadele biçimlerini de gücü oranında ele alır. Ancak öteki mücadele biçimleri talidir. Silahlı propaganda, temel mücadele biçimidir. Bu, ekonomik ve demokratik kitle hareketlerine seyirci kalınması demek değildir. Örgüt, gücü oranında, ekonomik ve demokratik hak ve istemler etrafında kitleleri örgütlemeye çalışır. Oligarşiye karşı her çeşit tepkiyi yönlendirmeyle uğraşır. Ancak başlangıçta asla her yere koşmaz, gücünü aşan, silahla güven altına alınamayan kitle hareketlerinin içine girmez.

⁹ Şüphesiz teorik planda devrimin başka bir yoldan gerçekleşmesi olasılığı da mevcuttur. Örneğin dünyada ve ülkede meydana gelen olağanüstü gelişmeler sonucunda kitlelerin kendiliğinden ayaklanma ve isyanlarının emperyalist ve oligarşik güçler tarafından engellenemediği ya da emperyalist ve oligarşik güçlerin parçalanmasına yol açan olağanüstü bir durumda bir “iktidar boşluğu”nun ortaya çıkması olasılığı mevcuttur. 12 Mart günlerinde Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın “ordu kılıcını attı” diyerek yaptığı tahliller böyle bir “iktidar boşluğu” varsayımına dayanılmıştır. Bu “iktidar boşluğu”, mevcut devlet gücünün, zor gücünün etkisizleşmesinden başka bir şey değildir. Yine mevcut oligarşik ordunun parçalanması ve bunun bir bölümünün, “sol” kesiminin iktidarı ele geçirmesi olasılığı mevcuttur. Bu türden bir “sol darbe”yle iktidarı ele geçirilmesi durumunda, düşmanın askeri güçleri parçalanmış ve bir bölümü halk güçlerinin silahlı gücü haline dönüşmüş demektir. Oligarşiye bağlı silahlı güçler diremediği ve savaşı sürdüreceği güçte olmadığı durumlarda, “sol darbe”, mevcut oligarşik ordunun “kan dökmeksizin” iktidarı devretmesinden başka bir şey değildir. Ancak her durumda, halk güçlerinin belli güçte bir silahlı kuvvetlere sahip olması gerektiği açıktır. Yine açıktır ki, böylesi özgün koşullarda iktidarı ele geçirilmesi, emperyalist güçlerin kesinkes yenilgiye uğratıldığı anlamına gelmez. Söz konusu olan “iç düşman”ın özgün koşullarda yenilgiye uğratılmış olmasıdır.

¹⁰ Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*.

Gücüyü orantılı olarak silahlı propaganda'nın dışındaki, bilinçlendirme, siyasi eğitim, propaganda ve örgütlendirme işleri ile uğraşır."¹¹

Bu stratejik bakış açısıyla yürütülen silahlı propaganda, kır ve şehir gerilla savaşının başlatılması, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması demektir.

Başlatılıp geliştirilen kır ve şehir gerilla savaşı sonucunda, halk savaşının yürütülmesi için gerekli silahlı güçler adım adım inşa edilir.

Kesintisiz Devrim II-III de bu stratejik rota şu şekilde ortaya konulmuştur:

“1. aşama: Şehir gerillasını yaratma

2. aşama: Şehir gerillasını geliştirme,

Kır gerillasını yaratma ve *kuvvat gösterisi*.

Bu iki aşamada, savaşın, *psikolojik yıpratma* yönü ağır basacaktır.

3. aşama: Şehir gerillasını yaygınlaştırma,

Kır gerillasını geliştirme

4. aşama ise, Kır gerillasını yaygınlaştırma aşamalarıdır.”

Kır gerillasının yaratıldığı evrede, devrimci silahlı güçler *üç ana bölüm* halinde örgütlenmiş durumda bulunur.

Birinci bölüm, Öncü Savaşının temel dinamiği olarak ve merkezi güçlere dayalı *hareketli gerilla birliğince* oluşturulur. Hareketli gerilla birliği, somut ülke koşullarına göre saptanmış belli bir *operasyon alanında* faaliyet gösteren silahlı propaganda gücüdür. Bu birlik bir yandan suni dengeyi

bozma yönünde hareket ederken, öte yandan doğrudan (araçsız olarak) operasyon alanındaki kitlelerle temas kurarak, siyasi gerçekleri açıklar, onlara siyasi bilinç iletir, siyasi eğitimlerini yapar ve örgütler. Bu birlik, gelecekteki halk kurtuluş ordusunun düzenli birliklerinin çekirdeğidir.

İkinci silahlı güç, gerilla birliğinin operasyon alanı dışındaki kırsal ve kentsel alanlarda örgütlenmiş *bölgesel* gerilla gücüdür. Bu güç, *kentlerde* kır gerilla savaşı tekniği ile şehir gerillasını, *kırlarda* şehir gerilla savaşı tekniği ile kır gerillasını yürütür. Tüm faaliyetlerinde hareketli gerilla birliğine tabidir ve hareketli gerilla birliği ile maddeleşen stratejik merkezi komutaya bağlıdır. Yeni gerilla cephelerinin açılmasında bu silahlı güçlerin eylemleri özel bir yere sahiptir ve kır gerillası dışındaki örgütlenmeyi gerçekleştirir. Halk Savaşı evresinde halk ordusunun *bölgesel birliklerinin* nüvesi bu güçlerdir.

Üçüncü tip silahlı güç ise, ülkenin her yerinde (kır gerillasının operasyon alanı da dahil) gerilla eylemlerini sürdüren yerel ve mahalli silahlı güçlerdir. Bu güçler, basit, ama etkin şehir gerilla savaşı taktikleriyle savaşır ve gelecekteki milis ve yerel gerilla güçlerini oluşturur.

Bu silahlı güçler küçükten büyüğe, basitten karmaşığa doğru ilerleyen bir süreçte yaratılmaksızın halk savaşını yürütecek bir silahlı gücün (halk ordusunun) oluşturulması olanaksızdır. Diğer ifadeyle, halk savaşını yürütebilmek için, öncelikle halk silahlı güçlerinin adım adım oluşturulması gereklidir.

Savaşta Sınırsız Güç Kullanımı ve Yüksekova'da F-16'lar

"*Savaş Üzerine*" adlı yapıtında Clausewitz şöyle yazar:

"... savaş, hasmı irademizi yerine getirmeye zorlayan bir şiddet hareketidir.

Şiddet, şiddeti göğüslemek için, bilim ve sanatların buluşları ile silahlanır... Şiddet, yani fizik kuvvet (çünkü devlet ve kanun kavramlarının dışında manevi kuvvet diye bir şey yoktur), böylece savaşın aracı olmaktadır; ereği ise düşmana irademizi zorla kabul ettirmektir. Bu ereği tam bir güven içinde gerçekleştirebilmek için, düşmanı silahtan arındırmak gerekir, ve işte bu silahsızlandırma, tanımlama gereği, savaş operasyonlarının gerçek anlamda ilk amacıdır. Bu amaç son ereğin yerini almakta, onu bir bakıma, savaşın kendisine ait bir şey değilmişcesine, bir kenara itmektedir.

Sınırsız kuvvet kullanma

İnsancıl kişiler belki kolaylıkla, düşmanı çok kan dökmeden silahsızlandırmanın ve yenmenin etkin bir yöntemi bulunduğunu, ve gerçek savaş sanatının bu amaca yöneldiğini düşünebilirler. Ancak bu istenilir bir şey gibi görünmesine karşın, aslında bir çırpıda bir kenara itilmesi gereken bir yanılgıdır. Savaş gibi tehlikeli bir işte, iyi yüreklilikten gelen hatalar başa gelebilecek şeylerin en kötüsüdür. Fizik gücün sonuna

kadar kullanılması hiç bir zaman zekanın kullanılmaması anlamına gelmediğinden, bu fizik gücü acımadan kullanan ve kan dökmekten çekinmeyen taraf, aynı şekilde hareket etmeyen diğer tarafa oranla avantajlı bir durum elde eder. Neticede de iradesini hasmına kabul ettirir. Böylece her iki taraf da aynı şeyi düşündüğünden, birbirlerini aşın hareketlere iterler ve bu aşınıklar karşı tarafın güç ve direncinden başka bir sınır tanımaz.

İşte soruna bu açıdan bakmak gerekir. Bize iğrenç geliyor diye vahşet unsurunu ihmal etmek ve işin gerçek yüzünü görmezlikten gelmek anlamsızdır ve insanın kendi çıkarına aykırı düşer.

Savaş bir şiddet hareketidir ve bu şiddetin sınırı yoktur. Taraflardan her biri diğerine iradesini kabul ettirmek ister, bundan da karşılıklı bir eylem doğar ki, kavram olarak ve mantıken, sonuna kadar gitmeyi gerektirir."*

Clausewitz'in Napolyon savaşlarından edindiği deneyimlerin ışığında kaleme aldığı "*Savaş Üzerine*" adlı yapıtında böyle yazmaktadır.

Clausewitz'in savaşa ilişkin bu belirlemeleri, savaşta "sınırsız güç kullanımı"nın "doğal ve kaçınılmaz" olarak tanımlaması,

* Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 42-47, May Yay.

daha sonraki zamanlarda pek çok askeri teori ve stratejilerin temelini oluşturmuştur.

Savaşta “sınırsız güç kullanımı”nı “savaşın doğası” olarak kabul eden teori ve stratejilerin en geniş kapsamlısı II. dünya savaşında Nazi ordularının savaş stratejisi olmuştur. Faşist Alman ordusunun “**topyekün savaş doktrini**”, Clausewitz’in “sınırsız güç kullanımı”nın ifadesi olurken, aynı zamanda savaşta “fizik gücü acımadan kullanan ve kan dökmekten çekinmeyen taraf” olmanın da teorisini oluşturmuştur.

Faşist Alman ordusunun “topyekün savaş” anlayışıyla yürüttüğü saldırılarda tüm halk hedef olarak alınmış, kentler sürekli bombalanmıştır. Faşist Alman ordusunun “topyekün savaş”ının sonucunda milyonlarca “sivil insan” yaşamını yitirmiştir.

Ancak savaş tek taraflı bir eylem değildir. Bir taraf “sınırsız güç kullanmayı” esas aldığı anda, karşı taraf, hasmı da aynı yolu izlemeye başlar. Dolayısıyla karşılıklı olarak “sınırsız güç kullanımı” savaşın gerçekliği haline gelir.

Bu aşamadan sonra, savaşan tarafların “sınırsız güç kullanımı”, kendi maddi ve teknik güçlerinin düzeyi ile belirlenen bir aşamaya ulaşır. Artık savaşan tarafların maddi ve teknik güçleri, “sınırsız” biçimde kullanılır, maddi ve teknik gücü daha fazla ve yüksek olan, bu güç kullanımını en üst boyuta yükseltir.

II. Dünya Savaşında Londra’nın bombalanmasıyla en üst boyuta çıkan faşist Alman ordusunun “sınırsız güç kullanımı”, ABD ve İngiliz güçlerinin 1943 yılından itibaren Almanya’nın kentlerini sürekli bombalamasıyla karşı bir güç kullanımına dönüşmüştür. Dresden, Frankfurt, Hamburg ve Berlin bombardımanları ABD ve İngiliz askeri güçlerinin güç kullanımının son sınıra kadar ulaştırıldığı aşama olmuştur.

II. Dünya Savaşından sonra “fizik gücü acımadan kullanan ve kan dökmekten çekinmeyen taraf” tümüyle emperyalist güçler, özel olarak da emperyalizmin jandarmalığını üstlenmiş olan Amerikan emperyalizmi olmuştur.

Amerikan emperyalizminin savaş doktrini “sınırsız güç kullanımı”na dayandırılmıştır. Ulusal ve halk kurtuluş savaşlarına karşı yürütülen “karşı-ayaklanma stratejisi”, askeri güçleri “acımadan ve kan dökmekten çekinmeden” kullanmaya dayandırılmıştır.

mıştır.

Amerikan emperyalizminin bu “sınırsız güç kullanımı”nın Vietnam’daki bilançosu milyonlarca Vietnamlının öldürülmesi olmuştur.

Irak işgalinin her aşamasında, özellikle Felluce operasyonunda Amerikan askeri güçlerinin “sınırsız güç kullanımı” artık herkesin görebileceği kadar açık hale gelmiştir.

Birleşmiş Milletler çerçevesinde savaşta “sınırsız güç kullanımı”nı sınırlamak ve belli kurallara bağlamak amacıyla yapılmış her türlü anlaşma (Cenevre anlaşmaları), savaş alanlarında hiçbir biçimde uygulanmamıştır. Yapılan tek şey, uygulama sona erdikten sonra, uygulamanın “kurbanları”nı teselli etmek amacıyla “soruşturma” açmak, uygulayanları “suçlu” bulmaktan başka bir şey değildir.

Amerikan emperyalizmi “sınırsız güç kullanarak” ulaşmak istediği amaca ulaştıktan sonra yapılan “uluslararası savaş suçları” araştırmalarının, bu savaşta yaşamalarını yitirmiş insanlara “baş sağlığı” dilemekten başka bir anlamı olmamıştır.

Amerikan emperyalizminin ulusal ve halk kurtuluş savaşlarına karşı geliştirdiği “**düşük yoğunluklu çatışma**” doktrini hiç bir biçimde “sınırsız güç kullanımı”nı ortadan kaldırmaz. Sadece bu güç kullanımını “çatışma” bölgesiyle sınırlandırır, ancak “çatışma bölgesinde” askeri güçler sınırsız ölçüde kullanılır. Bir başka ifadeyle, “düşük yoğunluklu çatışma”, “sınırsız güç kullanımı”nın **bölgesel** ölçekte gerçekleştirilmesidir.

Emperyalizmin sınırsız güç kullanımının başlı başına bir savaş anlayışı olduğu bir tarihsel dönemde, halk güçlerinin emperyalizme karşı kurtuluş savaşları kaçınılmaz olarak bu savaş anlayışıyla yüzyüzedir. İlk kez ve en yaygın biçimde Fransız paraşütçüleri tarafından Vietnam ve Cezayir’de uygulamaya sokulan “sınırsız güç kullanımı” karşısında gerilla savaşının başlı başına bir savaş biçimi haline gelmesi, aynı zamanda halk kurtuluş güçlerinin “sınırsız güç kullanımı”na karşı savaş yöntemi olmuştur.

Emperyalizmin “sınırsız güç kullanımı” karşısında, halk kurtuluş güçlerinin mücadelesinde “**sivil halkın korunması**” savaşın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Emperyalizmin “sınırsız güç kullanımı”na karşı önlemler almayan, buna karşı askeri yöntemler geliştirmeyen ulusal ya da halk kurtuluş hareketleri, daha başlangıçta emperyalizmin bu “sınırsız güç kullanımı”yla ulaşmak istediği amaca ulaşmalarını sağlamış olur.

Emperyalizmin “sınırsız güç kullanımı”na karşı ilk ve temel kural, **silahla kontrol altına alınamayan** kitle hareketlerinin içine girilmemesidir.

İkinci kural ise, **silahlı güç ile kitle örgütlenmesinin, kitle örgütlenmesi ile silahlı gücün birlikte büyütülmesi** gerektirir.

Bu kurallara uyulmadığı takdirde, halk kitleleri düzenin koyduğu sınırları çok aşan eylemlere teşvik edilir, ama onları koruyabilecek silahlı güç mevcut olmadığından, sonuçta kitle, “sınırsız güç kullanımı”yla yüz yüze bırakılır, belli ölçüde düşman güçlerinin insafına terk edilir.

1991-93 yıllarında PKK’nin “stratejik denge” aşamasında olduklarını, artık kentlerde ayaklanma aşamasına ulaştıklarını söyleyerek başlattıkları kent eylemlerinin (Lice, Şırnak, Cizre vb.) karşısında devlet güçlerinin “sınırsız güç kullanımı” belli ölçülerde uygulamaya sokulmuştur. Ancak yine de belli ölçülerde sınırlandırılmış bir güç kullanımı ortaya çıkmıştır. Her durumda, devlet güçleri “sınırsız güç kullanmak”ta **duraksamayacağını** gösterecek boyutta olmuştur. Bir başka ifadeyle, “kuvvetini, kullanmamak için göstermiştir”.

Bu “sınırsız güç kullanımı” gösterisi karşısında PKK’nin yapabildiği tek şey, Filistin “intifada”sının taklit edilmesine dayalı “serhıldan” olmuştur.

Kürtçe “serhıldan”laşmış Filistin “intifadasi”, **kesinkes** silah kullanımını dışlayan bir kitle mücadelesi olarak ortaya çıkmıştır. İsrail’in “sınırsız güç kullanımı” tehdidi altında başka bir yol bulunamamıştır. Ancak “intifada” karşısında İsrail’in “sınırsız güç kullanımı”, giderek “intihar eylemleri”ni doğurmuş ve böylece “sınırsız güç kullanımı”nın karşısını ortaya çıkarmıştır.

Bir savaşta sonucu belirleyen, savaşan güçlerin iradesi ve maddi olanaklarının genişliğidir. Dolayısıyla “sınırsız güç kullanmak” durumunda olan güçlerden iradesi ve maddi olanakları geniş olan taraf savaşın sonucunu belirler.

Savaşın bu gerçekleri bir tarafa bırakılarak, AB’nin “gözlemciliği”ne, insan hakları kuruluşlarının “protestoları”na dayanılarak yürütülecek bir “yan-askeri” çatışmanın neler ortaya çıkartabileceği açıktır.

Yine de “biz yaparız, olur” mantığı içinde kitleleri “yan-askeri” ayaklanmaya yöneltmek isteyenlerin, Engels’in 1848 devrimleri döneminde söylediği şu sözleri dikatli bir biçimde okumaları gerekir:

“Ayaklanma, savaş ya da herhangi bir başka sanat kadar bir sanattır; savaştan kaçınmak, bunları savaştan kaçınan partinin yıkımına yolaçan bazı pratik kurallara bağlıdır. Böyle durumlarda gözönünde tutulmaları gereken partilerin ve koşulların özülüğünden mantıksal olarak çıkan bu kurallar öylesine açık ve öylesine yalındırlar ki, kısa 1848 deneyi, bunları Almanlara adamakıllı öğretmiştir. Birincisi, eğer oyununuzun bütün sonuçlarına korkusuzca göğüs germeye iyice kararlı değilseniz, ayaklanma ile hiç oynamamak. Ayaklanma, değerleri her gün değişebilen çok belirsiz büyüklükler ile yapılan bir hesaptır; düşman güçleri, her tür örgütlenme, disiplin ve yetke alışkanlığı üstünlüğüne sahiptirler; eğer onların karşısına daha üstün güçler çıkarmazsanız, bozguna uğradığınızın, hapa yuttuğunuzun resmidir. İkincisi, bir kez ayaklanma yoluna girdikten sonra, en büyük bir kararlılık ile ve saldıncı biçimde davranmak. Savunma, her türlü silahlı ayaklanmanın ölümüdür; ayaklanma, daha düşmanları ile boy ölçüşmeden yitirilir. Düşmanlarınıza, güçleri dağıtık olduğu sırada, birdenbire saldırın, ne kadar küçük olursa olsun, yeni, ama günlük başarılar hazırlayın; ilk başarılı ayaklanmanın size verdiği morali yükselterek sürdürün; her zaman en güvenilir yanda gitmeye çalışan sallantılı öğeleri böylece kendi yanınıza alın; devrimci siyasette, bugüne kadar bilinen en büyük usta olan Danton ile birlikte: *de l’audace, de l’audace, encore de l’audace* [hücum, hücum, yine hücum] diyerek, düşmanlarınızı güçlerini size karşı toparlamadan, önünüzden kaçmaya

zorlayın.”*

Bugün kentlerdeki halk ayaklanmaların düşmanın üstün askeri güçleri ve askeri teknikleriyle yüz yüzedir. Hiçbir askeri savunma olanağına sahip olmayan halk kitlelerinin, hangi nedenle ve nasıl eyleme geçirilmiş olunursa olsunlar, tümüyle düşmanın askeri güçlerinin saldırılarıyla yüz yüze bırakılmış olacaktır ve sonuç katliamdır.

Şemdinli-Yüksekova olaylarında “alçaktan uçuş” yapan F-16’lar, devletin “sınırsız güç kullanma” kararlılığının göstergesi olmuştur. Bu durumu Hava Kuvvetleri komutanı Faruk Cömert açıkça dile getirmekten kaçınmamıştır:

“Şu anda Türk Hava Kuvvetleri’ne ihtiyaç yok. Ama ihtiyaç gösterecek bir durum olursa elbette bize düşen görevi yaparsınız. Biliyorsunuz, daha önce uçaklara ihtiyaç olduğunda bu tür görevler yapıldı. Görev verilirse yine yaparsınız. Biz askeriz. Bizde emirsiz bir şey olmaz. Emir alırsanız elbette yine yerine getiririz.”**

AB’yle görüşmelerin başladığı, Avrupa Parlamentosu ve insan hakları kuruluşlarının “kürt ulusal hakları”nın yanında tavrı aldığına bakarak ve bunlara dayanarak girişilecek “yan-askeri” kitle eylemleri ve yan-ayaklanma taktikleri, kitlelerin katliamlara

uğratılması yoluyla “siyasal üstünlük sağlama” mantığından başka bir şey değildir. 1993-1999 yıllarında olabilecek her düzeyde uygulanmış olan bu mantıkla bir yere varılmayacağı da görülmüştür.

“İki taraf muharebe için silahlanmış ise, aralarında bir düşmanlık var demektir. Silahlarını elden bırakmadıkça, yani aralarında bir barış akdetmedikçe, bu düşmanlık ister istemez sürecektir. Taraflardan biri ancak bir tek nedenle bu düşmanlığın etkisinden sıyrılabilir: o da harekete geçmek için daha uygun anı kollamaktır. Oysa, bu nedenin taraflardan sadece biri için geçerli olabileceği açıktır, çünkü diğeri için zorunlu olarak ters yönde bir etki yaratacaktır. Taraflardan birinin harekete geçmekte çıkan varsa, diğerrinin çıkan beklemekte olacaktır.”***

İşte tüm savaş tarihinin gösterdiği gerçekler bunlardır.

Bu gerçekler bir tarafa bırakılarak, yok kabul edilerek ve sadece AB’nin “hümanizmi”ne güvenerek “savaş” sürdürmeye çalışmak, **savaşıyormuş gibi** yapmaktan başka bir şey değildir.

Tarih, ondan ders çıkarması bilenler için yol göstericidir.

* Engels, *Almanya’da Devrim ve Karşı-Devrim*, Seçme Yapıtlar, Cilt: I, s. 451-452.

** *Milliyet*, 24 Kasım 2005.

*** Clausewitz, *Savaş Üzerine*, s. 56.

Şemdinli’de “Çete” Edebiyatı

9 Kasım günü Şemdinli’de bir kitapçıya elbombası atılmasıyla birlikte başlayan olaylar, giderek “II. Susurluk olayı” olarak sunulmaya başlanmıştır. Başta AB propagandisti, neo-liberal ve eski “solcu” dönemlerin köşe tuttuğu *Radikal* gazetesi Şemdinli olayını “II. Susurluk” gibi manşetlerine taşırken, diğer “medya”nın tavnı “derin devlet” edebiyatı etrafında şekillenmiştir.

Elbombası olayından sonra halkın “özel görevliler”e ait otomobili kuşatması ve içindeki eşyalara el koymasıyla birlikte “ele geçen evraklar” *Radikal* gazetesinde manşetlere çıkartılırken, bu “evraklar”la başka ilgilenen çıkmamıştır.

Legal ve legalleşmeye çalışan sol kesimin Şemdinli olayı karşısındaki tutumu *Radikal*’den çok farklı değildir: **II. Susurluk**.

Bir kez olay “teşhis” edilmiş ve “II. Susurluk” olarak tanımlanınca, artık yapılacak tek şey “birinci” Susurluk’ta yapılanları yinelenmekten ibarettir: Akşamın karanlığında “meşaleli” “aydınlık” istemini dile getirmek, “hesap sorulmalı” ya da “hesabı sorulacaktır” sloganları eşliğinde protesto eylemleri düzenlemek.

“Susurluk çetesi”nin ardından şimdi Şemdinli “çetesi” çıkmıştır. TCK’nın eski 168. maddesinden alınma savcı ağzıyla “çetelerden hesap sorma” sloganları eşliğinde yapılan protesto eylemleri, bir taraftan “derin devlet” söylemini bir kez daha güncelleştirirken, diğer taraftan AKP’nin bu durumu kendi çıkarları doğrultusunda nasıl kulanacağını gündeme getirmiştir.

“I. Susurluk” ile başlatılan “bir dakika

karanlık eylemleri” ile ÖD Partisi’nin yıldızının nasıl yükseldiğini unutmayan sol kesimlerin “II. Susurluk”la yükselecek “yıldız” peşine düştükleri de açıktır.

Söylemler bir ve aynıdır, atılan sloganlar bir ve aynıdır, yapılan protesto eylemleri benzeştir. Ancak tarihin basit bir yinelenme olmadığı da kesindir.

“Hegel, bir yerde, şöyle bir gözlemde bulunur: bütün tarihsel büyük olaylar ve kişiler, hemen hemen iki kez yinelenir. Hegel eklemeyi unutmuş: birinci kez trajedi olarak, ikinci kez komedi olarak...”

İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar, ama kendi keyflerine göre, kendi seçtikleri koşullar içinde yapmazlar, doğrudan veri olan ve geçmişten kalan koşullar içinde yaparlar. Bütün ölmüş kuşakların geleceği, büyük bir ağırlıkla, yaşayanların beyinleri üzerine çöker. Ve, onlar kendilerini ve şeyleri, bir başka biçime dönüştürmekle, tamamıyla yepyeni bir şey yaratmakla uğraşır göründüklerinde bile, özellikle bu devrimci bunalım çağlarında, korku ile geçmişteki ruhları kafalarında canlandırırılar, tarihin yeni sahnesinde o saygıdeğer eğreti kılıkla ve başkasından alınma ağızla ortaya çıkmak üzere, onların adlarını, sloganlarını, kılıklarını alırlar.”¹

¹ Marks, *Louis Bonaparte’in 18 Brumaire’i*, Seçme Yapıtlar, Cilt: I, s. 477-478.

Evet, Marks, Hegel'in "bütün tarihsel büyük olaylar ve kişiler, hemen hemen iki kez yinelenir" gözlemine "birinci kez trajedi olarak, ikinci kez komedi olarak" diye ekleme yaparken, "I. ve II. Susurluk"u düşünmemiştir şüphesiz.

Birincisi trajedi olmamıştır, ÖD Partisi'nin "medyatik yükselişi"yle² ve kendisini DHKP-C olarak yeniden isimlendiren DS'nin "silah bırakışması"yla sonuçlanmıştır.³ Ardından oligarşinin **28 Şubat 1997** "post-modern darbe"si gelmiştir.

3 Kasım 1996 günü meydana gelen "trafik kazası"yla başlayan "I. Susurluk"un 9. yılında sol "bayram tatili"ne çıkmıştır. Sol "bayram tatili"ne çıkarken "karanlık güçler" ya da "sol medya" diliyle söylersek "çeteler" **2 Kasım** günü Rize'de bir kez daha TAYAD'lıları linç etmeye kalkışmışlardır.

Mart ayındaki "bayrak krizi"yle başlayan ve giderek yaygınlaşan "linç girişimleri" ve ardından "milliyetçiliğin yükselişi" karşısında her zamanki "itidalli" tutumunu sürdüren sol, Tüpraş ve YÖK eylemleriyle yavaş yavaş hareketlenmeye başladığında, bir den (!) Şemdinli olayı patlak vermiştir.

Ve şimdi "I. Susurluk muharebesi"nin tüm "anılan" canlanmış ve buradan alınma "eğreti kılıklarla" ortaya çıkmıştır. "Çetelerden hesap sorulacak"la başlayıp, "ya çete düzeni ya sosyalizm"le biten sloganlar atılırken, değerlendirmeler birbiri peşi sıra yapılmaya başlanır:

"Şemdinli devlettir, Şemdinli'de yakaladığımız çeteleri organize eden, o çetelerin halka karşı yürüttüğü savaşın politikasını yapan, oligarşik devlettir. Halkımız Şemdinli'de birkaç subay ve itirafçıyı değil, devleti suçüstü yakaladı. Bu halk güçlerinin eline ender geçen fırsatlardan

² ÖD Partisi'nin bu "medyatik yükselişi" 1999 genel seçimlerinde %0,8 oy almasıyla sonuçlanmıştır.

³ Susurluk olayından birkaç ay sonra şu açıklamayı yapmışlardır: "Çiller grup toplantısında 28.11.1996 tarihli bir emniyet raporuna atf yaparak DHKP-C'nin Susurluk'la ilgili eylem hazırlığı içinde olduğunu iddia etmiştir... Elbette çetelerin peşindeyiz, halkımıza bunların gerçek yüzünü göstermek, halkın çetelerden hesap sormasına önderlik etmek misyonumuzun gereğidir. Ancak tüm kamuoyuna açıkça ilan ederiz ki, bu süreçte DHKP-C olarak bu sorunla ilgili HERHANGİ BİR ASKERİ EYLEM PROGRAMIMIZ YOKTUR." (*Halk İçin Kurtuluş*, Sayı: 19, s. 4, 1 Mart 1997.)

biridir. Bu fırsatı düzeniçi manevralara kurban etmemeliyiz. Oligarşik devletten hesap soralım; halk hareketini bu hedefte geliştirelim ve birleştirelim."⁴

Bir başka "değerlendirme"ye göre:

"Şemdinli serhildanı, Türkiye ve Kuzey Kürdistan'ın tüm işçi ve emekçilerinin özgürlük haykırışıdır. Şemdinli serhildanı, ezilenlerin öfke ve özlemlerinin bayrağıdır. Şemdinli serhildanı, sermayeye, faşizme ve sömürgecilığe karşı mücadele çağrısıdır."⁵

Ardından "eylem çağrıları" yapılır, "I. Susurluk"tan alınma "eğreti kılıkla ve ağızla":

"Faşist kontrgerilla dağıtılın!

Bin gizli operasyon aydınlatılsın!

Ezilenlerin, Paris'te emperyalist karanlığı yırtan öfkesini, varoşlardan, işçi havzalarından selamlayın.

Her akşam saat 8'de meşaleli sokak yürüyüşleri gerçekleştirerek taleplerinizi ortaya koyun."⁵

"I. Susurluk"ta ÖD Partisi'nin rolünü üstlenmeye soyunup, "II. Susurluk"un en hızlı eylemci olarak öne fırlayan bir başka kesim ise, aynı "eski ağızla" "akıl" vermekten geri durmaz:

"Türkiye kapitalizmi binbir tereddüt içinde, kah bir rotaya kah diğere salınım gösterecek, en azından sürecin ana rengi siyah veya beyaz değil gri olacaktır. Sömürü düzeni bu süreçten herhangi bir statükocu kon-

⁴ *Yürüyüş*, Sayı: 27, 20 Kasım 2005.

⁵ MLKP-MK Bildirisi.

Burada yer alan sloganlar "I. Susurluk" günlerinde, özellikle DS tarafından bolca kullanılmış sloganlardır. "Bin gizli operasyon", "I. Susurluk" günlerinde Mehmet Açar'a aittir.

Ama bunlardan daha "hızlı" olanlar da vardır:

"Destek eylemlerinde resmi binaların ve OYAK Bank gibi kurumların hedefe çakılıp tahrip edilmesi... Toplamında kitle militanlığıyla faşist rejim ve burjuva medya üzerinde bir basınç oluşturulmuş, ortaya çıkan pislği gizleme çabaları, terör demagojileri önemli oranda etkisizleştirilmiştir.

Şemdinli'de ortaha dökülen pislik ve halkın yüksektiği eylemli karşı koyuş hepimiz için bir eylem çağrısıdır. Şimdi sokağa çıkma, katillerin üstüne üstüne yürüme zamanıdır! Devletin bir çavuşunu ve bir itirafçısını harcayıp olayı kapatmasına, kendisini aklamasına fırsat vermeden Şemdinli'de kurulan barikatları dörtbir tarafta geliştireceğimiz eylemlerle güçlendirmeliyiz!" (*Alnteri*, 14 Kasım 2005)

solidasyon ya da emperyalist reformla değil, toplu çözülüşü hızlanarak çıkacaktır.

'Ya çete düzeni ya sosyalizm', yanlışlanma olasılığı olmayan bir slogandır. Geleceğimiz ise örgütlü mücadelenin güç biriktirmesindedir."⁶

"I. Susurluk"un "yıldız"ı ÖD Partisi ise bu kez daha "temkinli"dir! Fazlaca "etliye sütlüye" karışmak yerine, günlük gazetelelerinde ajans haberlerini manşetten vermekle yetinmiştir. Birkaç "köşe" olmuş yazarlarının yazdıkları ise, klasik "çete" söyleminin biteviye yinelenmesinden ibaret kalmıştır.

Legalizmin "sağlam kalelerinden" bir diğeri, EMEP'in tavrı ise "68 ruhu"nun kabarıp gibidir:

"Çetelerin inlerini dağıtabilecek tek güç halk. Demokratik bir Türkiye, hukuk devleti, faili meçhul cinayetlerin son bulması ancak halkın hesap sormak ve kontrgerillayı dağıtmak için mücadelesini yükseltmesi ile mümkün olacaktır.

Bu kez tepkiler dokuz sene öncesinden daha güçlü olmazsa, 'her şey eskisi gibi olmaya' devam edecekler."⁷

"I. Susurluk" günlerini çağırıştıran bu sözler ve çağrılar sürerken, Şemdinli olayının ardından bölgesel protesto eylemleri Yüksekova'da ölümler ve F-16'ların "alçaktan uçuşu"yla yön değiştirmeye başlamıştır. Ve ardından Tayyip Erdoğan'ın türbana ilişkin "ulema" açıklamaları, İsviçre'ye karşı

"milli savaş" gelmiş ve nihayetinde "alt-kimlik"- "üst-kimlik" tartışmalarıyla, Şemdinli olayı, "I. Susurluk", legal ve legalleşen solun "güç biriktirmek" için bir fırsat olarak gördüğü "marjinal" bir konuya dönüşmüştür.

Oysa solda yer alan herkesin çok iyi bildiği gerçek, Susurluk, Şemdinli vb. olayların CIA'in "**karşı-ayaklanma stratejisi**"nin uygulanmasından başka bir şey olmadığıdır. Daha dar anlamıyla kontra-gerilla yöntemlerinin gerçekliği. Bilinmeyen ise, bu kontra-gerilla yöntemlerine **karşı** nasıl bir yol izleneceğidir.

Vietnam'dan Latin-Amerika'ya kadar dünyanın her yerinde ve her zaman en geniş ölçüde uygulanmış ve bugün Kolombiya ve Irak'ta sınırsız ölçüde uygulamaya devam edilen CIA'in "karşı-ayaklanma stratejisi", silahlı kurtuluş hareketlerinin sürekli karşı karşıya oldukları bir durumdur. Adına ister "kirlili savaş" denilsin, ister "ölüm mangaları"ndan söz edilsin, her durumda söz konusu olan silahlı halk hareketlerini kitlelerden tecrit etmektir.

Burada asıl olan, devletin yasal konumunu koruyarak, yasadışı örgütlenmeler aracılığıyla "gizli operasyonlar" yapması değildir. Vietnam'da, Kolombiya'da, Irak'ta görüleceği gibi "devlet" tüm yasal niteliğini yitirmiş olsa bile, bu "gizli operasyonlar"ı sürdürür. Çünkü **amaç silahlı halk hareketi ni kitlelerden tecrit etmektir**. Bu amaç, yani silahlı halk hareketlerini kitlelerden tecrit etme amacı, "sivil halkın" nereden ve kim tarafından yapıldığı belli olmayan silahlı eylemlerle "terörize" edilmesi ve bu yolla silahlı mücadeleye verdikleri desteği engellemektir. Bu amacın somut karşılığı ise, "barış" ya da "karşılıklı silahların susması" isteklerinin "sivil halk" arasında yaygınlaşmasıdır.

PKK hareketi gibi, silahlı mücadeleyi zafere ulaşmanın bir yolu olarak değil, kitle üzerinde otorite kurmak ve uluslararası emperyalist kuruluşlardan siyasal destek sağlamak amacıyla bir "araç" olarak kullanıldığı koşullarda ise, bu türden "barışçıl" talepler çok daha fazla ortaya atılmaya başlanır. Bu nedenle de, "karşı ayaklanma taktikleri" karşısında kitleyi koruyacak yöntemler geliştirmek yerine, kitlenin bu tür eylemlerle karşı karşıya kalmasına yol açacak bir çizgi izlenir. Bu yolla kitlelerin mev-

⁶ "Komünist"(!), 18 Kasım 2005.

Sip'ten türeme bu T"K"P birden kendilerinin "komünist ağzlarını" bozarak, "I. Susurluk" günlerinin ÖD Partisi "ağzı"yla konuşmaya başlamıştır. Kendi "ağzları"nda "devrimci demokrat" olanlar bile birden "sol" ve "sol kitle" haline dönüşmüştür. Şöyle yazmaktadırlar:

"Sol oyunu bozmak, bu beteri gidişi egemen güçlerin arzuladığı rotadan saptırmak, süreçten emekçi sınıfların kişilik, ağırlık ve mevzi kazanarak çıkması için karşı ağırlık koymak durumundadır.

Peki solun bu temel doğrultusu, düzenin afişe olan çeteleri bağrına basması durumunda değişecek midir? Son derece kısmi olarak. Bu durumda da sol çeteleşmenin düzenin karakteri olduğunu deşifre etmek ve bu karakterin karşısına kitlesel bir kuvvet çıkarmak için kolları sıvamalıdır. Her durumda sol kitleleri sömürü düzenine karşı örgütlü mücadeleye, öz gücüne güvenmeye çağıracaktır." (ags)

⁷ K. Tekin Sürek, *Evensel*, 15 Kasım 2005.

cut devlete karşı tepkilerinin daha fazla yoğunlaşacağı hesaplanır. Amaç, devletin “meşruiyetini” yitirmesi değil, uluslararası güçlerin (ABD ve AB) “sivil halkı” korumak ve “sivil halkın demokratik hakları” için devreye girmesini sağlamaktır. “Medya” söylemiyle ifade edersek, “devlet” ile “sivil halk” karşı karşıya getirilirken, uluslararası güçlerin bölgeye müdahalesi için koşullar olgunlaştırılmaya çalışılır.

Şemdinli olayıyla ortaya çıkan “örtülü operasyonlar” PKK’nin ateşkesi sona erdiğini açıkladığı günden itibaren adım adım gelişmiştir. Özellikle Tayyip Erdoğan’ın Kürt sorununun “barışçıl çözümünü” isteyen “aydınlar”la yaptığı toplantı sonrasındaki Diyarbakır “çıkartması”nda 600 kişiyle karşılaşılmasıyla birlikte yeni bir sürece girilmiştir. “İslamcı medya”nın uzun süre yazıp çizdiği bu olay sonrasında Hakkari bölgesinde bombalama eylemlerindeki artış da bu yeni sürecin sonucu olmuştur.

Yeni sürecin en temel olgularından birisi ise, Kuzey Irak’a ilişkin planlar ve pazarlıklardır.

Aydın Doğan “medya”sının Barzani’nin bölgedeki faaliyetlerine ilişkin haberlerinde de görüleceği gibi, Hakkari bölgesi Amerikan emperyalizminin “yeni” Irak politikası açısından özel öneme sahiptir. Hakkari neredeyse yapılan pazarlıkların odak noktası haline gelmiştir. Amerikan emperyalizmi Türkiye’den “yeni” Irak politikasına uygun olarak Kuzey Irak’taki “Kürt devleti”ni tanımasını ve hamiliğini üstlenmesini istemektedir. Buna karşılık olarak Kuzey Irak’taki PKK güçlerinin etkisizleştirileceğini söylemektedir. Anlaşmazlık konusu ise, Kuzey Irak’taki “Kürt devleti”nin tanınması ve hamiliğinden çok, bu “Kürt devleti”nin Türkiye sınırları içindeki etkisinin zaman içinde artması ve gelecekte toprak talebinde bulunabileceğidir.

Bu “gizli” pazarlıklar, “gizli operasyonlar”ın da arka planını oluşturmaktadır. Sadece bu yönüyle bile Şemdinli olayı “I. Susurluk”tan farklıdır.

Sorunun temelinde yatan Kürt ulusal sorunu çözümlenmediği sürece, benzer olay-

ların gelişmesi, “kapalı kapılar arkasında” yapılan görüşmeler ve pazarlıkların bir parçası olarak “gizli operasyonlar”ın ortaya çıkması ise neredeyse kaçınılmazdır.

Şemdinli olayı, “çete” olayı olmadığı gibi, devlet içinde “çeteleşme” olayı da değildir. Kısa dönemli bir kontra-gerilla taktiği de değildir. Topyekün “karşı ayaklanma stratejisi”nin parçasıdır ve bu strateji, doğrudan **genelkurmay** tarafından yürütülmektedir. İddia edildiği gibi ya da gösterilmeye çalışıldığı gibi, genelkurmay başkanlığını “ima” eden “derin devlet”in bir uygulaması değil, devletin tüm kurum ve kuruluşlarının içinde yer aldığı stratejik bir faaliyettir. Bu nedenle, hükümette hangi partinin olduğunun hiç bir önemi yoktur. Tayyip Erdoğan hükümeti de bu stratejinin yürütülmesinde, “iktidar” olarak üstlerine düşeni yapmaktan çekinmemişlerdir. Yüksekova’da cenaze töreninde F-16’ların “alçaktan uçuş”u devlet kurumlarının “birlikteliğinin” ve “kararlılığının” ifadesi olarak ortaya çıkmıştır.

Devrimci hareketin en büyük zaafı, Kürt ulusal sorunu karşısındaki tutumunu ve konumunu açık biçimde geniş halk kitlelerine anlatamamış olmasıdır. Soldaki oportünizmin ve pasifizmin kuyrukçuluğunun etkisi kınlanamamıştır. Kime karşı olursa olsun, her türden haksızlığa, yasadışılığa karşı olmak ile belli bir hareketin kuyruğuna takılmak arasındaki sınır çizgileri çekilemediği sürece, gelişen olaylar karşısında devrimci güçlerin etkin ve belirleyici bir güç haline gelebilmesi de olanaksızdır.

Devrimcilere düşen görev, “II. Susurluk” diyerek birincisinden alınmış eğreti kılıklar ve ağzlarla olayları protesto etmekten öte, ulusal sorun karşısındaki tavırını ve konumunu net ve açık hale getirmektir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı geniş halk kitlelerine anlatılmalıdır. Aksi halde devrimci güçler etkisiz kalmaya devam edecek ve sol kitle Kürt milliyetçi hareketlerinin kendi çıkarları doğrultusundaki eylemlerinin kuyruğuna takılmaktan ve devletin bunun karşısındaki eylemlerinin sonuçlarına katılmaktan kurtulamayacaktır.

Fırsatlar Ülkesi Türkiye! [Feodal-Tacirler Türkiye'yi Nasıl Pazarlıyor?]

Tayyip Erdoğan'ın "Türkiye'yi pazarlıyorum" sözünün üzerinden çok geçmeden YASED (Yabancı Sermaye Derneği) tarafından düzenlenen "**Yabancı Yatırımcıların Yeni Gözdesi: Fırsatlar Ülkesi Türkiye**" toplantısı 8-9 Kasım tarihlerinde İstanbul Ceylan İnterContinental otelinde yapıldı. 9 Kasım günü yapılan son oturum ise, AKP hükümetiyle birlikte palazlanan ve güçlenen "yeni gözdeleler" ile "eski"lerin buluşması halini aldı.

TEB/BNP Paribas'ın yönetim kurulu başkanı, eski Merkez Bankası başkanı Yavuz Canevi'nin yönetiminde yapılan son toplantıda, "baş konuşmacı" olarak Tayyip Erdoğan "sahne" alırken, yeni ve eski "gözdeleler" in en üst düzey yöneticileri podyumda yerlerini aldılar.

Jon Fredrik Baksaas (Telenor CEO'su),
John Fleming (Ford Avrupa Başkanı),
Mikhail Fridman (Alfa Group),
Mohammed Hariri (Saudi Oger),
Alfonso Di Ianni (Oracle),
Anders Igel (Telia Sonera),
Bram Klaeijsen (Cargill),
Mehmet Kutman (Global Yatırım),
Eyal Ofer (Carlyle MG Ltd.),
Bülent Özyaydın (Koç Holding),
Stefano Pessina (Alliance UniChem),
Michael Philipp (CSFB),
Güler Sabancı (Sabancı Holding),
Ferit Şahenk (Doğuş Holding),
Jacques Vincent (Groupe Danone)
Böylesine "üst düzey" katılımın amacı,

"Türkiye'yi pazarlama"yı bir marifet bellemiş feodal-tacir Tayyip Erdoğan ve mehteran takımının gönlünü hoş etmekten başka bir şey değildi. "Pazarlama dehası" olduğunu düşünen Tayyip Erdoğan ve mehteran takımını "mutlu" ettikçe kendilerine "yeni fırsatlar" çıkacağından emin oldukları için, sahnede figüran rolü oynamakta hiç sakınca görmemişlerdir.

Mevcut düzen sınırları içinde yabancı sermayenin Türkiye'ye pahalıya mal olduğunu söyleyenleri "sermaye ırkçılığı yapıyorsunuz" diye suçlayan Tayyip Erdoğan, "Türkiye'yi pazarlıyorum" sözlerine açıklık getirmiştir:

"Dünyada nasıl ekonomideki metanın pazarlanması gerekirse, **siyasi, sosyal olayların pazarlaması** vardır. Bunların böyle bilinmesi bilimsel bir gerçektir."

Böylece feodal-tacir zihniyetinin "tüccar"lığının nerelere kadar uzanabileceği daha anlaşılır olmuştur. Artık "islami sermaye"nin sözcüsü olarak, sadece metaları satmakla kalmadıklarını, siyasal ve sosyal olayları, bir bütün olarak ülkeyi satışa sunduklarını alenen söyleyebilecek "cesareti" göstermektedirler.

Tayyip Erdoğan'ın "yabancı sermaye" karşısında gösterdiği büyük "sevgi", özellikle yahudi işdünyası ile yakın ilişki kurmaya özen gösterişi, tümüyle "islami" feodal-tacirlik zihniyetiyle belirlenmiştir. Hz. Muhammed nasıl ki yahudi tüccarlarla ticaret

yapmıştır, onlar da yapmalıydılar. Hem peygamberin yaptığını yapmak “sünnet”tir. Böylece bir yandan para kazanırlarken, diğer yandan da bolca sevap işlemiş oluyorlardır. Hem dünyevi yaşamı garantiye almaktadırlar, hem ahireti!

Siyasi ve sosyal olayların pazarlamasının “bilimsel gerçek” olduğuna inanmış bir feodal-tacir için yapılamayacak hiçbir şey yoktur. Bir yerde bir siyasal ya da sosyal sorun olduğunda hemen ortaya çıkar, tacir kafa yapısıyla insanlara bir şeyler söylenir ve sonra bunlar “pazarlanır”. Yapılanın adı siyasal ve sosyal olayların üzerine gitmektir. Ama ticaret dünyasında bunun adı sadece “show”dur, siyaset dünyasında bunun adı ise propagandadır.

“Gücü” ellerine geçirdiklerine inandıklarından gittikçe pervasızlaşmışlardır. “*Siyasette bir marketing var*” diye konuşan Tayyip Erdoğan, Kürt sorununu “pazarlamak” için gittiği Diyarbakır’da ancak 600 kişilik dinleyici kitlesi bulabilmiştir. Şemdinli olayları sonrasındaki “marketing turu” ise, tam “Kasımpaşalıya yakışır” biçimde “çelik yeleksiz cesaret” pazarlaması olmuştur.

Türkiye şimdi “İslamcı sermaye” için fırsatlar ülkesi olmuştur. Herşeyi pazarlamakta sakınca görmeyen “ılımlı İslamcı” feodal-tacirler işbaşındayken, Türkiye’nin yağmalanmasından pay almak için tüm “İslam alemi” kapıyı çalmaya başlamıştır.

Ne yazık ki, kapıdan girebilenler, Abdullah Gül’ün yıllarca birlikte çalıştığı Dubai prensi, Lübnanlı Hariri (Saudi Oger) olarak kalırken, arkadan Ülker’in “mısır şekeri” ortağı Amerikan Cargill, Milli Görüş ağalarının AB şirketleri gelmiştir.

Türkiye’yi pazarlamakla, siyasal ve sosyal olayları pazarlamakla övünen Tayyip Erdoğan, Kasımpaşa’da futbol oynamaktan, belediye başkanlığında komisyon toplamaktan ve sırt sıvazlanmasıyla “yağı” erimekten başka bir özelliği olmayan zeka özürsüz, kendisini uyanık zanneden kasaba politikacısından başka bir şey değildir. İşin arkasında Abdullah Gül, Unakıtan gibi “uzmanlar”, kendisi “bebek yüzlü gangster” rolüne soyunmuş, karısı “türban mankeni” rolünü üstlenmiş Ali Babacan gibi “teknisyenler” ve tercümanlık işinden ekonomistlere cevap yetiştirmeye kadar “her işi yaparım”cı danışmanlar vardır. Bunların en arkasında ise, tarikatlar içinde örgütlenmiş

gerçek feodal-tacirler yer alır.

Bu feodal tacirler için, paranın dini ve imanı yoktur. Para, paradır ve Unakıtan’ın sözüyle paranın kokusu bile yoktur.

Onlar, Osmanlı İmparatorluğunun Avrupa’nın kapitalist ülkelerinin yarı-sömürgesi haline dönüşme sürecinde, Avrupa sermayesi ile işbirliği yapan Batı ve Orta Anadolu çarşı esnafının günümüzdeki temsilcileridir. Onlar için, bir malın nerede ve kim tarafından üretildiği, bu maldan kimin ne kadar kâr ettiği hiç önemli olmamıştır. Onlar, sadece kendilerinden mal alacak olanların “müslüman” olmasıyla ve bu “müslüman ahali”den elde ettikleri kâra bakmışlardır. Günümüzdeki temsilcileri de sadece bununla ilgilidirler.

1980 öncesinin “Akıncı”sı Tayyip Erdoğan ve mehteran takımı için “millet” değil, “ümme” vardır. Bu nedenle “milli sınırlar” değil, “cemaat”ın yerleştiği yerler önemlidir. “Cemaat”, “müslüman” olduktan sonra, nasıl olsa “gavura”, “müslüman mahallesinde salyangoz sattırmayacaklarına” inanmışlardır. Bu nedenle “yabancı sermaye” karşısında hiçbir kaygı duymazlar.

Tayyip Erdoğan ve mehteran takımının siyasal ve sosyal olaylar karşısındaki tutumları da bir ve aynıdır.

Onları, “alt-kimlik/üst-kimlik” gibi “akademik” sözler fazlaca ilgilendirmez. Bunlar kendi “ümme” ve “cemaat” düşüncelerine hizmet ettiği sürece vardılar. Ulusal kimlikleri, tıpkı “ataları” Osmanlılar gibi “müslüman üst kimlik”te buluşturdıklarında kolayca çözeceklerine inanırlar. Onların bildiği tek üst-kimlik “elhamdülillah müslümanız”dan ibarettir. Alt-kimlik ister Türk, ister Kürt olmuş onları ilgilendirmez.

Bu nedenle Tayyip Erdoğan “alt-kimlik/üst-kimlik”i “marketing” yapmaktadır. Bu pazarlamada ne denli başarılı olurlarsa, ulus yerine “ümme”i kolayca geçirebileceklerini düşünmektedirler. Ondan sonra tüm İslam dünyası ayaklarının altına İran halısı gibi seriliverecektir. Bu nedenle Amerikan emperyalizminin “Büyük Ortadoğu Projesi”nin üstüne atlamışlar, ancak “tabandan” gelen tepkiler üzerine hevesleri kursaklarında kalmıştır.

Şüphesiz birileri bir şeyleri “uygun fiyatlarla” pazarlayınca, bir başkaları da “uygun fiyat” verildiğini gördüklerinde satın almaktan tereddüt etmeyeceklerdir. Feodal-tacir-

ler karşısında uluslararası sermaye de bu fırsatı kaçırmaya pek niyetli değildir.

Ancak bu sermaye, “İslami sermaye” kadar iştahlı da değildir. Çekinceleri vardır, satın aldıklarını hükümet değişikliğiyle kaybetmek istememektedirler. Tayyip Erdoğan ne kadar siyasi ve sosyal olayları pazarlamaya çalışırsa çalışsın, oyunun kurallarını koyan kendileri olduklarından bu türden “marketing” numaralarına inanacak kadar da “imanlı” değillerdir.

YASED’in düzenlediği toplantı bu açıdan ilgi görmüştür. Ancak YASED, yani Yabancı Sermaye Derneği’nin sorunu vardır: Yabancı sermaye karşıtlığı. Bu nedenle toplantı, “İslami ve yahudi sermayesi”yle kapalı kapılar ardında pazarlık yapan yerli “İslami sermaye”nin “medya” önüne çıkmasından başka bir işe yaramamıştır.

Uluslararası sermaye çekingendir. Gelişen siyasi ve sosyal olaylar onları “ürkütmektedir”. Özellikle AKP dışındaki düzenin tüm partilerinin yabancı sermaye karşıtı tutum sergilemeleri, halkın yabancı düşmanlığının giderek yeniden yükselişe geçmesi başlı başına “yatırım sorunu” haline gelmiştir. Bu nedenle YASED yeni bir söylem geliştirmek ve bu söylemle yabancı sermayeyi “pazarlamak” istemektedir.

YASED başkanı Erdikler uluslararası sermayenin sorununu şöyle dile getirir:

“‘Yabancı’ kelimesi Türkiye’de olumsuz algılamaya yol açıyor. Sermayeyi ‘yabancı’ diye tanımlayınca, hemen bir başka ‘sınıf’a itmiş gibi oluyoruz. Artık Türkiye çok değişti. Bizim de kendimize bu değişime uyacak **yeni bir isim** bulmamız gerekecek.”

“Yabancı sermaye” yerine düşünülen isimler ise “Uluslararası Yatırımcılar”, “Global Yatırımcılar” gibi isimler olmaktadır.

1980’den itibaren her türlü ekonomik, toplumsal, siyasi ve kültürel sözcüklerin ve kavramların içeriklerinin boşaltılması ve yerlerine boş, anlamsız, isteyen istediği gibi kullanabileceği sözcük ve kavramların geçirilmesi gibi, şimdi “yabancı sermaye” kavramının da içeriği boşaltılmaya çalışılmaktadır. Tıpkı “tekeller” ya da “emperyalist şirketler”in yerine “çokuluslu şirketler”in geçirilmesiyle ve ardından “çokuluslu şirketler”in yeni-sömürgecilikle özdeşleşmesiyle anti-emperyalist mücadelenin sloganı

haline gelmesi karşısında “uluslarüstü şirketler” tanımına geçilmesi gibi.

Herkes fırsatların peşinde koşmaktadır, her fırsattan yararlanarak kısa vadeli çıkarlarını gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Şeriatçılar da, uluslararası tekeli sermaye de, uluslararası para sermaye de aynı fırsatların peşinde koşarken ortaklık içindedirler.

“İslami sermaye”, fırsatlardan yararlanarak yerli işbirlikçi tekeli burjuvazinin yanına yükselmeye çalışmaktadır. 12 Mart ve 12 Eylül holdingleri gibi, AB desteğinde oligarşinin içinde yer almanın fırsatını yakaladıklarını düşünmektedirler.

Şeriatçılar, buldukları fırsatlardan yararlanarak laikliğin içini boşaltmaya, değersizleştirmeye çalışmaktadırlar.

Tayyip Erdoğan ve mehteran takımı şeriatçıların ve “İslami sermaye”nin hizmetkarları olarak oylarını korumanın peşine düşmüşlerdir. Buldukları her fırsatı değerlendirmeye çabalamaktadırlar. Türban konusundaki tutumları da bunun en açık örneğidir.

Bir taraftan AİHM’yi kullanarak türban yasağını kaldırmaya çalışırken, diğer yandan (“konjonktürel” nedenlerle) AİHM’den istediklerini elde edemeyince “ulemaya sormak gerekir” diye “İslama” dönüş yapmaktadırlar. Onlar için “türban” önemsiz bir olaydır. “Türban”, “amaca varmak için kullanılan bir araç”tır. Amaç, oy toplamak, hükümet olmayı sürdürmektir.

“Türban”, bir yandan “inanırlar”ı saflarda tutmanın bir aracı olarak kullanılırken, diğer yandan “tesettür” olabildiğince modalaştırılarak yaygınlaştırılmaktadır. Bu yolla “inanırlar”ın da, “tesettür modası”na kapılmış olanların da oyları garantilenmektedir.

AİHM’nin “türban yasağını” onaylayan kararı karşısında “bu işi ulemaya sormak gerekir” diyen Tayyip Erdoğan ve mehteran takımı, bugün “modalaşmış tesettür” ile Kuranın Ahzap ve Nur surelerinde geçen “tesettür”ün hiç bir alakasının olmadığını çok iyi bilmektedirler. Ama “İlmlü İslam” görünümü altında hükümet olmayı sürdürebilmek için oya ihtiyaçları vardır ve oy alabildikleri sürece fırsatlardan yararlanabileceklerdir.

AKP’nin Diyarbakır milletvekili ve de İnan Haktan Komisyonu Başkanvekili Cavit Torun bu ikiyüzlülüğü şöyle anlatmaktadır:

“Okumayı bilenler, bilmeyi hazmedenler ve okuduklarından hüküm çıkarma yetenek ve becerisinde olanlar Kur’an-ı Kerimdeki örtünme ayetlerinin, şu anda Türkiye’de uygulanan biçimi ile Türbanı içermediğini anlamaktadırlar... Türban takmanın modern bir örtünme tarzı olacağı ileri sürüldü.

Ve insanlar, genç kızlarımız -okuyanı, okumayanı- bu giyim biçimini derhal kabullendiler. Omuzlara sarıtılan baş örtüleri önceleri pardesülerin, sonraları ceketlerin altına alındı. Arkasından pardesüler çıkartıldı. Örtünmeden murat edilen anlam, tabir caiz ise ortadan kalktı.

Vücut hatları ortaya çıktı. Üstü kaval, altı şişhane diyeceğimiz görünümler ile karşı karşıya kaldık. Hatta türbanlı genç kızlarımız erkek arkadaşları ile el ele, kol kola, hadi biraz daha ilerî gidelim, gönül gönüle yollarda yürümekten geri durmadılar.

Müsaadenizle biraz daha ileri gideyim, türbanlı genç kızlarımız düğünlerde erkeklerle halay çekmekten, televizyonların show programlarında göbek atmaktan geri durmadılar.

İşte o anlarda yer olsa da yarılısada dibe girsem dediğim zamanlar oldu. Yüzüm kızardı ve keşke bu türbanı takmasalardı daha iyi olurdu dedim her zaman.

El hasılı türbanın nerede ise hiçbir getirisi olmadı.”*

“Modalaştırılmış türban”ın artık “hiç bir getirisi olmadığı”ni düşünen şeriatçıların hislerine tercüman olan Cavit Torun yazısını şöyle sonlamaktadır:

“Örtünme Allah’ın emridir. Aksini düşünenler İslam ülkelerindeki

uygulamalara baksınlar. Çok uzağa gitmeye gerek yok, Hac ibadeti yapılır iken her yıl 4 milyon hacının yarısını oluşturan hanımlarımızdan bir tekinin bile başının açık olduğunu gören var mı? Elma şekerlerine kanacak halimiz yok.”

Şüphesiz Tayyip Erdoğan’ın “uleması” da “elma şekerleriyle kanacak” insanlar değillerdir. Onlar kendi çıkarlarına hizmet ettiği sürece “modalaştırılmış tesettür”den yanaymış gibi görünmektedirler. Amaca, yani şeriat düzenini kurabilecek koşullara ulaşıldığında bu “yüz kızartıcı” durumu sona erdirecekleri de kesindir. Onların istedikleri, nasıl olursa olsun kendilerine oy verilmesini sağlamaktır. “Ulema”, günü gelince “Kur’an-ı Kerimdeki örtünme ayetlerinin” gereğini yaptıracaklarından emindirler.

Ama bunları bilmeyenler, “tesettür modası”na kapılmış her yaştan, her kesimden ve her düzeyden genç kızlar ve kadınlardan başkası değildir. Onlara “tesettür modası” pazarlanmıştır. Tayyip Erdoğan ve mehteran takımının ülkeyi pazarlarken dayanağı da, bu pazarlamadaki “üstün” başarıları olmaktadır.

Bir zamanların “küçük Amerikası”, bugün “islami” söylemle “fırsatlar ülkesi” haline getirilmiştir. Herşeyin ve herşeyinin, en “kutsal” değerlerin bile “pazarlanır” olduğu bir ülke. Bu, T. Özal’ın Boğaz Köprüsü’nü “satışa” çıkarmasıyla başlayan sürecin son halkasıdır. Eğer bir ülke “meta” haline getirilmiş, ticarete konu olmuşsa, elbette bu “meta”yı satın alacaklar da çıkacaktır. Üstelik değerinin çok altında fiyatlarla. Bütün sorun, bu “metalaştırılmış” ve “pazarlanır” ülkenin insanların bu satış karşısında ne yapacaklarıdır.

Ülkenin pazarlanmasına ses çıkarmayanların, bir gün kendilerinin pazarlanmasından da yakınmaya hakları yoktur.

Borsa Rekordan Rekora Koşarken

11 Kasım 2005

“Merkez Bankası'nın döviz rezervi geçen hafta 1 milyar 192 milyon dolar azalarak, 41 milyar 849 milyon dolar olarak gerçekleşti. Rezervde bu ay içerisinde yaşanan toplam azalma 2 milyar 998 milyon dolara ulaştı.”

18 Kasım 2005

“Merkez Bankası 'kur sepeti'nin değerini koruyabilmek için alım yaparak piyasalara müdahale etti. Merkez Bankası'nın yılın altıncı, 2001'de geçilen dalgalı kur rejiminden itibaren 14'üncü doğrudan müdahalesiyle piyasadan 3 milyar dolarlık alım yaptığı belirtiliyor.

Bu yıl içinde yapılan doğrudan alım müdahaleleriyle Merkez Bankası'nın döviz alımı 11,5 milyar dolar seviyesinde bulunuyor.”

24 Kasım 2005

“Döviz rezervi, geçen hafta 3 milyar 299 milyon dolarlık bir büyüme kaydetti. Bu büyümeyle rezerv 42 milyar 849 milyondan 45 milyar 148 milyona kadar çıktı. Döviz rezervi şimdiye kadar en yüksek noktaya 44 milyar 847 milyon dolarla 28 Ekim'de yükselmişti.

21 Kasım 2005

“Konsolide bütçe toplam borç stoku 329 milyar YTL.”

“Medya”nın “televoleci” ve “haberci” ekonomi yazınının sözleriyle ifade edersek, 3 Ekim'de AB ile müzakerelerin başlamasının şerefine yükseliş “trendi”ne giren İMKB, ardından “kâr realizasyonu”yla düşmüş ve Kasım ayında yeniden “rekor”dan “rekor”a koşmaya başlamıştır.

Borsadan gelen “rekor” haberleri, “işlam pazarcıları”nın ekonominin düze çıktığını bir kez daha ilan etmeleri için yeni fırsat olarak görülmüştür. AKP'nin “büyük başarısı” borsa rekorlarıyla bir kez daha onaylanmıştır!

Şüphesiz borsa, eski görkemini kaybetmiş, “küçük yatırımcılar” piyasalardan çekilmiş, işler birkaç bin “yurt dışı yerleşik yatırımcı” ile “yerli yatırımcı”nın elinde kalmıştır. “Küçük yatırımcı” diyerek halkın

milyarlarca dolarlık birikimlerini borsada kaybettirten her türden borsa simsarı, spekülâtörü ve “ekonomi medyası”, şimdi borsanın “rekorlar”ının nedenlerini bile açıklamaz hale gelmişlerdir.

Ancak “açıklanamaz” olan sadece borsa değildir. Ekonomiye ilişkin her türlü “makro” veriler de açıklanamazlar kategorisinde yer almıştır.

Aşırı değerlendirilmiş TL aracılığıyla ithal mallan ağırlıklı endekslerle ve endeks değişiklikleriyle enflasyon düşmüş, faiz oranları %14'ler düzeyine inmiş, bir günde milyarlarca dolarlık “özelleştirme” ihaleleri yapılmış, Dubai'den İsrail'e ve İtalya'ya kadar pek çok ülkeden “yabancı sermaye” ülkeye akın akın gelmiş iken, “makro ekonomik veriler”in sürekli kötüye gitmesi karşı-

sında “ekonomistler” şaşkınlıklarını gizleyemez hale gelmişlerdir. Bir başka ifadeyle, ekonomide görülen “iyiye gidiş” “sade vatandaş” da, “makro ekonomiye” de yansımamıştır.

Oysa burada şaşırtıcı bir yan yoktur. Ekonominin “iyiye gittiği”ne ilişkin tüm söylemler, Tayyip Erdoğan’ın açıkça ifade ettiği gibi, “ekonomik olayların pazarlanması”na dayanan propaganda ve manipülasyonlardan başka bir şey değildir.

Borsanın “rekor” kırdığı Ekim sonrasında, “kâr realizasyonu” denilerek sıradanlaştırılan borsanın değer kaybetmesinin devlete maliyeti üç milyar dolar olmuştur. Yani üç milyar dolarlık bir “sıcak para” **iki hafta** içinde ülke dışına çıkmıştır. Üstelik bu miktar “sıcak para”nın neden ülke dışına çıktığına ilişkin de hiçbir mantıklı açıklama ya da “veri” mevcut değildir.

Bilindiği gibi “sıcak para”, bir ülkenin kısa vadeli borçlanmasıdır. Çoğunlukla kısa vadeli devlet bonolarına ve borsaya yönelik olan bu borç para girişi, kısa vadede yüksek kâr sağlamayı amaçlar. Kısa vadeli kâr amaçlandığı için, kârın gerçekleştiği koşullarda yeniden geldiği yere geri döner.

Ancak “sıcak para” bu şekilde hareket etmekle birlikte, aynı zamanda kamu ve özel sektörün kısa vadeli “finansman ihtiyacı”nı da karşılamış olur.

Kamu ve özel sektörün kısa vadeli “finansman ihtiyacı”, ağırlıklı olarak ithalat bedellerinin ödenmesi ve vadesi gelmiş borçların “ötelenmesi”ne dayanır. İhracat vb. yollardan elde edilmiş gerçek gelir olmadığı koşullarda, kamu ve özel sektör kısa vadeli işlerini yürütebilmek için borçlanmaya yönelirler. “Sıcak para” bu borçlanmayı karşılar ve bu “hizmetinden” dolayı da olabildiğince yüksek bir “getiri” (faiz) sahibi olur. Bu kısa vadeli işlemlerin bir yıl içindeki toplam miktarı ise, “makro ekonomik veriler” çerçevesinde, iç ve dış borçlanma, bu borçlar için ödenen faizler ve ithalat-ihracat verilerine yansır. Bu yansıma “makro” düzeyde olduğu için, “makro veriler” içinde gözden yiter.

Örneğin kamu ya da özel sektörün kısa vadeli (üç ay) borçlanma yoluyla yaptığı bir ithalat, dış ticaret verilerinde “gider” olarak yer alırken, bu borçlanmanın faiz giderleri “mikro” ölçekte “maliyet” hesapları içinde

yer alır. Bunun tek istisnası, “sıcak para”nın doğrudan faiz geliri elde etmek amacıyla ülkeye giriş ve çıkışıdır. Bu giriş-çıkışlar “makro” düzeyde ödemeler dengesi hesaplarında görülür.

“Sıcak para”nın en önemli özelliği, **kısa vadeli döviz ihtiyacı** kendi olağan ekonomik ilişkileri çerçevesinde elde edemeyen ülkeyi tercih etmesidir. Yani “sıcak para”, bir ülkenin kısa vadeli döviz ödemelerini yapamamasının bir sonucudur. Bu nedenle, “sıcak para”nın varlığı, ekonominin iyiye gittiğinin değil, kısa vadede “sıkıntı” içinde olduğunu gösterir.

Kemal Derviş’le birlikte ekonomik “literatür”e kazandırılan “borçların çevrilebilirliği” ve “borçların ötelenmesi”, kısa vadeli sorunların bir başka zamana ertelenmesi olmuştur. Bunun sonucu olarak da, borçların “çevrilebilirliği” tümüyle yüksek faizli kısa vadeli borçlanmaya dayandırılmıştır.

Tümüyle ithalata dayanan ülke içi mal fiyatlarının dolarizasyonu ve yüksek faiz politikasıyla doların değerinin düşük tutulması, bir taraftan fiyat artışlarını (enflasyon) frenlerken, diğer yandan ithalatın sürekli artmasını ve bu ithalatın finansmanı sorununu doğurmuştur. İthalattaki artış, ülke içi üretimin gerilemesine, işsizliğin yükselmesine ve giderek kısa vadeli borçlanma ihtiyacının artmasına da neden olmuştur.

Böylece “sıcak para” girişine dayalı ekonomik yapı, “makro” ölçekte sorunların büyümesini ve yığılmasını getirmiştir. *Washington Times*’in son aylarda Türkiye üzerine yaptığı yayınlarda da açıkça görüleceği gibi, “bir krizin hükümetin gitmesine yol açabilecek sonuçlar doğuracağı” iddiası bu “makro” ölçekteki sorunların birikmesine dayandırılmıştır.*

Benzer bir durum, “*Fırsatlar Ülkesi Türkiye*” pazarlama toplantısına davetli Prof. Steve Hanke ile Tayyip Erdoğan’ın başkanlığını Egemem Bağış arasındaki tartışmada da ortaya çıkmıştır.

“Medya”da fazla yer almayan *Financial Times* sayfalarındaki tartışmada Prof. Hanke, “Türkiye’nin yeni bir ekonomik krizin eşliğinde olabileceği”ni, “makro ekonomik dengeler”e bakarak söylerken, Tayyip Erdoğan

* Diğer taraftan *Washington Times* AKP hükümetiyle birlikte Türkiye’de “**islami faşist**” bir yönetimin işbaşında olduğuna ilişkin yayınlar yapmaktadır.

ğan'ın "baş danışmanı" ve "tercümanı" Egemen Bağış, Prof. Hanke'yi "yanlışlar-ken", iddiasını "siyasal istikrar" sayesinde borçların çevrilebilirliğine dayandırmıştır.

Prof. Hanke, Türkiye'nin cari işlemler açığının bu yıl da GSYİH'nın %6,3'üne ulaşması beklendiğini, bu açığın "portföy yatırımları"yla ("sıcak para" ya da kısa vadeli borçlanma) finanse edildiğini, ancak özellikle dünya ekonomisindeki bu "trend", "yükselen piyasalar"daki yatırımların aleyhine dönerse, bu tür kısa vadeli sermaye girişlerinin sürdürülebilir olmayabileceğini söyledikten sonra şöyle devam etmiştir:

"Doğrudan yabancı yatırımlarının artmaya başlamasına karşın açık, borçlanma ve portföy akımları ile finanse ediliyor. Ayrıca, Merkez Bankası'nın müdahale yoluyla yaptığı agresif dolar alımlarına rağmen, ülkenin rezervleri petrol faturasına göre düşüyor

Eğer Türkiye, kendi kendinin neden olduğu bir başka finansal çöküşü yaşayacak olursa, bunun hükümeti götürecektir ve ekonomik canlanmayı rayından çıkartacak siyasi bir kriz yaratacağı kesin gibidir."

İşte başdanışman Egemen Bağış'ın tartışmaya katıldığı yer de, bu "hükümeti götürecektir" olan sonuç bölümü olmuştur.*

Cari işlemler açığı üzerine yapılan her türlü tartışma ve yorum, özellikle sürekli artan ithalat giderlerinin karşılanması (finansmanı) noktasında toplanmaktadır. Bir diğer ifadeyle, ithal malların karşılığı olarak döviz bulunması sorunu ekonominin en temel sorunu olarak varlığını sürdürmektedir. 24 Ocak 1980 Kararları öncesinde Demirel'in "70 cente muhtacız" dediği durumdur bu.

Ödemeler dengesi hesabına bakıldığında, Ocak-Eylül 2005 dönemindeki dış tica-

Ödemeler Dengesi		
(Milyon \$)	2004 Ocak-Eylül	2005 Ocak-Eylül
Cari İşlemler Hesabı	-10.619	-16.352
Dış Ticaret Dengesi	-17.505	-24.587
İhracat	47.880	55.405
İthalat	-65.385	-79.992
Finans Hesabı	14.365	25.697
Doğrudan Yatırım	1.514	2.975
Portföy Hesabı	4.455	8.960
Diğer Yatırımlar	8.396	13.762
Net Hata ve Noksan	43	3.986
Genel Denge	3.789	13.331
Rezerv Varlıklar	-3.789	-13.331
Resmi Rezervler	-1.465	-8.561
IMF Kredileri	-2.324	-4.770

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Kasım 2005.

ret açığı 24,5 milyar dolar olmuştur. Bu dış ticaret açığının bir bölümü, işçi dövizleri ve turizm gelirleri ile karşılanmış ve geriye kalan 16,4 milyar dolarlık döviz ihtiyacı (cari işlemler açığı) "dış kaynak"lardan sağlanmıştır.

"Dış kaynak" ise, kısa ve uzun vadeli dış borçlanmadan başka bir şey değildir. Ödemeler dengesi hesaplarında "portföy" ve "diğer yatırımlar" kalemleri kısa vadeli borçlanmaya, yani "sıcak para"ya denk düşmektedir. Buna ek olarak "kaynağı belli olmayan döviz girişleri"nin yer aldığı "net hata ve noksan" kalemi de eklendiğinde, Ocak-Eylül 2005 döneminde ülkeye giren "sıcak para" yaklaşık 26,7 milyar dolar olmaktadır. Borsaya giren "sıcak para" miktarı ise 9 milyar dolardır.

Bu "sıcak para"yla 16,4 milyar dolarlık dış ticaret açığı finanse edilmiş ve kalan bölümüyle iç ve dış borçların faiz ödemeleri yapılmıştır.

Cari işlemler açığına ilişkin yapılan tüm tartışmalar ve yorumların, "sıcak para"yla yapılan bu "finansman"ın sürdürülüp sür-

(Milyar \$)	İç Borç	Dış Borç	Toplam
2002	91,7	130,2	221,9
2003	139,3	145,3	284,6
2004	167,3	161,8	329,1
2005 Ekim	180,2	161,8	342,0

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TCMB.

(Milyar \$)	Toplam Dış Borç	Kısa Vadeli	Uzun Vadeli
2002	130,2	16,4	113,8
2003	145,3	23,0	122,3
2004	161,8	31,9	129,9
2005-II	161,8	33,5	128,3

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TCMB.

* Egemen Bağış, *Financial Times*'e gönderdiği "okuyucu mektubu"nda Prof. Hanke'ye şöyle "giydirmektedir":

"Türkiye'deki mali bir kriz hakkındaki kehanetlerini duyunca Prof. Hanke'nin on yıl önce aynı tahminleri yeniden ortaya attığı 1997 yılında mıyız diye saatime baktım... Geçmişteki mali krizler, kendi ele avuca sığmayan, şişkin ekonomik sistemini yaratan zayıf bir siyasi yapının ürünüydüler. Türk seçmeni Kasım 2002'de bunların hepsini rafa kaldırdı... Bir tekipçi olarak, uymalıyım ki lira dalgalı kurda, iktidarda AKP var ve tarih Kasım 2005."

dürülemeyeceği üzerinde yoğunlaşmasının nedeni de budur. Eğer bu sürdürülemezse, ekonomik krizin, dış ödemelerin yapılabilmesi için gerekli dövizin bulunamamasıyla patlak vereceği hesaplanmaktadır. Oysa aynı “sıcak para” ile iç borç faiz ödemeleri de finanse edilmektedir. Ülkeye giren dövizlerde azalma olduğu takdirde, özellikle iç borç faiz ödemeleri için Merkez Bankası’nın emisyon miktarını artırmaktan, yani karşılıksız para basmaktan başka çaresi de yoktur.

Doğal olarak ekonomik kriz, ithalat giderleri ve iç borç faiz ödemeleri için kullanılan döviz girişinin kesintiye uğramasına paralel olarak gündeme gelme olasılığı taşımaktadır. Bu ise, bir yönüyle ithalat ve iç borçlanmanın artışına, diğer yönüyle uluslararası para-sermayenin hareketine bağımlı bir gelişmedir.

İddia edildiği gibi, uluslararası para-sermaye, “siyasi istikrar” a bakarak bir ülkeye yönelmez. Belirleyici olan, para-sermayenin kazancıdır. Eğer bir ülke yüksek faiz politikası izleyerek, diğer ülkelerden daha fazla “getiri” sağlıyorsa, para-sermayenin yönü bu ülkeye doğru olacaktır.

Yine de uluslararası para-sermayenin hareketi sadece yüksek faizle belirlenmemektedir.

Emperyalist ülkelerdeki sermayenin finansman ihtiyacı tarafından da belirlenmektedir. Daha önceki dünya ekonomik bunalımlarında açıkça görüldüğü gibi, emperyalist ülkelerin finansman ihtiyacındaki artış, geri-bıraktırlmış ülkelerdeki “sıcak para”nın emperyalist ülkelere doğru hareketine yol açmaktadır. Geri-bıraktırlmış ülkelerin yüksek faiz politikası bile bu hareketi engelleyememektedir.

Özetlersek, Türkiye ekonomisinin ithalata dayalı bir tüketim yapısına dönüşme-

siyle birlikte ortaya çıkan dolarizasyon ve dış ticaret açıklarının finansmanı, asıl olarak emperyalist dünya ekonomisinin hareketine bağımlıdır. İstenildiği kadar “siyasi istikrar” sağlanmış olsun, emperyalist ekonomilerdeki değişimler doğrudan (şiddetle) yansır. En ağır ekonomik kriz de, bu değişimlerle ortaya çıkacak olanıdır.

Şüphesiz ülke içindeki gelişmelerden (ekonomik, sosyal ve siyasal) kaynaklanan “kriz” olasılıkları da mevcuttur. Ancak bu “kriz” geçici özelliklere sahiptir, ülke içindeki gelişmeler bir ölçüde kontrol altına alındığında uluslararası finans kuruluşlarının devreye girmesiyle (IMF) geçiştirilebilir niteliktedir.

Ancak AKP hükümetiyle birlikte “bıyıklı yabancılar” denilen “yurtdışı yerleşik vatandaşlar” a ait “sıcak para”, her durumda büyük risk altındadır. “İslami sermaye” olarak tanımlanan, ödemeler dengesi hesaplarında “net hata ve noksan” kaleminde görünen döviz girişi, AKP hükümetinin varlığına bağlı durumdadır. Dolayısıyla AKP hükümetinin zayıflaması ya da iktidardan kaybetme durumunda bu “İslami para-sermaye”nin hızla ülkeyi terk etmesiyle bir kriz çıkma olasılığı mevcuttur. Prof. Hanke’nın “Türkiye, kendi kendinin neden olduğu finansal çöküş” iddiasının dayanağı da burasıdır.

Bu koşullar ve olasılıklar içinde Türkiye ekonomisine ilişkin daha pek çok “kriz senaryoları” yazılacağı gibi, “kriz yok” edebiyatı da sürüp gidecektir.

Sorun, ekonomik bir krizin nasıl ve ne zaman patlak vereceği değildir. Sorun, geleceğin her türlü belirsizlik içinde bulunduğu koşullarda insanların yaşamlarını **nasıl** sürdürebilecekleri ve bu belirsizlik koşullarında **sosyal ve siyasal olayların** ne yönde evrileceğidir.

Paris Yanarken

26 Ekimden itibaren Paris, Fransa ve Avrupa, hiç alışık olunmayan bir olaylar dizisiyle karşılaştı.

Paris banliyölerinden Clichy-sous-Bois'de polisten kaçan iki "göçmen" gencin gizlenmeye çalıştıkları elektrik trafosunda yaşamlarını yitirmeleriyle birlikte Paris "göçmen" ateşiyle yanmaya başladı.

Günlerce süren, sonuçta Fransız hükümetinin Olağanüstü Hal ilan etmesiyle sonuçlanan Paris ateşi, başta Fransa olmak üzere, tüm Avrupa'nın "göçmen politikaları"nı ve göçmenlerin "entegrasyonu" sorununu tartışmaya açtı.

Kimilerine göre Paris ateşi, "beyaz ırkçı Avrupa"yı yakıyordu. Kimine göre, "ırkçı Avrupa"nın yabancı düşmanlığına karşı bir başkaldırıydı. Bir başkasına göre ise, "globalizme karşı göçmen ayaklanması" Paris'i yakıyordu ve "yakında devrim olacak"tı.¹

II. Yeniden Paylaşım Savaşı sonrasında sömürgeciliğin (kolonyalizm) sona erişiyile birlikte milyonlarca işbirlikçi, Avrupa'nın

emperyalist ülkelerine göç etti. Daha sonra bunlara ucuz işgücü olarak "yabancı işçi"ler dahil edildi. Ancak yabancılara karşı *kolonyalist* tutum varlığını sürdürdü.

Paris ateşi, bu kolonyalist tutumun ve bunun yansıması olan göçmenlerin ve yabancı işçilerin dışlanmışlığının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Burada Paris olaylarının nedenlerinden çok, değişik kesimler tarafından nasıl değerlendirildiğini ve "medya" tarafından nasıl sunulduğunu ele alacağız.

Olayların başlangıcını oluşturan, 26 Ekim günü iki "göçmen" gencin ölümü Fransız basınında sıradan bir "polis olayı" olarak yer alırken, Fransa dışında "haber" değerine sahip olmamıştır. Ancak olayı protesto etmek için sokağa çıkan "göçmenler" in, arabaları ve binaları yakmaya başlamalarıyla birlikte, Paris ateşi gazetelerin manşetlerinde yer almaya başlamıştır.

İlk günün bilançosu, yakılmış 23 otomobil, bir kreş yatakhane ve vitrinlerin tahrip edilmesi oldu.

28 Ekim tarihli *Le Monde*, bu olayları, "Clichy-sous-Bois, iki gencin kaza sonucu ölümü üzerine şiddet hareketlerine sahne oldu"² diye duyurdu. Fransız Komünist Partisi'nin resmi yayın organı olan *l'Humanité*, "Ayaklanma Gecesi"³ başlıklı haberinde olayların bir "isyan" olduğuna dikkatleri çekiyordu. Diğer Fransız gazeteleri ise, olay-

¹ Her zaman olduğu gibi, her olaydan kendilerine pay çıkartmayı çok seven sol çevrelerde bu tür değerlendirmeler sıkça yapılmıştır. İşte bunlardan biri:

"Göçmen ayaklanması, devrimci olanakların, emperyalist merkezlerde de biriktiğini ortaya koyan bir işaret fişeği oldu. Dünya devriminin ateşleri sadece yeni sömürgelerde değil, emperyalist merkezlerde de parlamaya başlıyor... Devrimci gelişmeler Fransa proletaryasının sınıf belleğini de canlandıracaktır. 1789'un, 1848'in, 1871'in, 1935'in, 1944'ün, 1968'in biriktirdiği devrimci miras, yeni koşullarda yeni bir biçim altında, akacak bir kanal bulacaktır." (*Atılım*, Sayı: 80, 11 Kasım 2005.)

² *Le Monde*, 28 Ekim 2005.

³ *L'Humanité*, 28 Ekim 2005.

lan küçük haber başlığı olarak sunmakla yetindiler.

Hürriyet, “İşte AB’nin İki Yüzü”⁴ başlıklı haberinde, Paris’teki bir başka olayı, lise öğrencilerinin eğitim reformu yasasına karşı protestolarında Fransız polisinin şiddet kullanmasını öne çıkartıyordu.

Ancak 29 Ekimden itibaren tüm Fransız basınının ilk sayfaları ve manşetleri Paris ateşiyle doldu.

“Paris banliyösünde şiddet.”

Fransız basını, tüm “şiddet” söylemlerine karşın, sözleşmişcesine olayları alabildiğine küçümserken, diğer yandan da kısa sürede sona ereceği beklentisi içindeydi. Bu beklentiyi *l’Humanité*, “Şiddeti geriletten yürüyüş”⁵ olarak ifade ederken, 400 kişinin katıldığı bu yürüyüşü, “şiddete hayır demek ve kurbanların aileleriyle dayanışmak...” olarak sunuyordu.

30 Ekim günü, göçmen ve yabancı işçi çocuklarını “işe yaramaz pislikler” diye nitelleyen ve bu “pislikleri” Paris banliyölerinden temizlemeyi amaçladığını ilan eden içişleri bakanı Sarkozy olaylar karşısında “sıfır hoşgörü” gösterileceğini açıkladı.

Sabah gazetesi Paris’teki olayları şu başlıklarla veriyordu: “Paris banliyölerinde gerginlik tırmanıyor”⁶, “Paris banliyöleri barut fıçısı.”⁷

L’Humanité, Sarkozy’nin “pislikler” sözlerini öne çıkartarak, “Sarkozy, kundakçı itfaiye eri”⁸ başlığıyla olayların sorumlusunun içişleri bakanı Sarkozy olduğunu işlemeye başladı. Öte yandan, Sarkozy’nin “durumu yatıştırmak yerine, tonunu sertleştiriyor” olmasını, “olayların bastırılmayıp işlerin büyümesine yol açabileceği” kaygısını dile getirmekten de geri durmuyordu. *L’Humanité* Sarkozy’nin tutumunu “Yangın stratejisi” olarak tanımlıyordu.

Sartre’nin kurucuları arasında yer aldığı “sol” *Libération*’un başlığı ise, “Paris banliyölerindeki şiddet olayları hükümette de bir çeteler savaşı yarattı... Bu olaylar Villepin ve Sarkozy arasında yeni bir iktidar mücadelesine yol açıyor”⁹ şeklindeydi.

2 Kasımın bilançosu 177 yanmış otomo-

bil ve tahrip edilmiş bir polis karakoluydu.

3 Kasım’dan itibaren Türkiye’deki gazeteler Paris olaylarına daha geniş yer vermeye başladılar: “Chirac’tan itidal çağrısı.”¹⁰

Anadolu Ajansı, “Etnik iç savaş benzetmesi” başlığıyla, Fransa İçin Hareket Partisi (MPF)’nin lideri Philippe de Villier’in “kontrol edilemeyen göç politikalarındaki yanlışlıkları, olayların gerçek nedeni olduğu... Sadece şehir gerillalarına karşı değil, otomobillerin ateşe verildiği ve gerçek mermilerin kullanıldığı etnik bir iç savaş haliyle karşı karşıya olunduğu”¹¹ haberini geçiyordu.

3 Kasımın bilançosu, 400 yakılmış otomobil.

Paris yangınının 4 Kasım bilançosu, 519 otomobil ve 27 otobüs oldu.

Yakılan otomobil sayısındaki sürekli artışla birlikte Fransa’da ve Türkiye’de “Paris Yanıyor” manşetleri atılmaya başlandı.

5 Kasımın bilançosu, Paris’te 700, tüm Fransa’da 900 yanmış otomobil oldu.

Taha Akyol olayları şöyle yorumluyordu: “Yüzlerce dükkân ve kamu binası ateşe verildi, 250 araç yakıldı. Polis, isyancılar için “şehir gerillası” diyor! Bütün Avrupa’da korkulan olay Paris’te patlak verdi: Entegre olmamış yerleşik göçmenlerin şiddete başvurarak ayaklanması.”¹²

6 Kasım’da yakılan otomobil sayısı 1.500’e yükseldi.

Olayların onikinci gününe gelindiğinde Fransa’da kaygılar artmaya başladı. Temel kaygı, kontrolden çıkmaya başlayan olayların bastırılması ve sarsılan kamu otoritesinin onarılması oluyordu. “Devlet sorgulanıyor”¹³ başlıklı *Libération* bu kaygının en çarpıcı örneğiydi.

Bir başka başlık “Endişe verici salgın”,¹⁴ olayların giderek bir “isyan”, “ayaklanma” görünümüne almaya başlamasının ve ülke çapında yaygınlaşmasının “düzeni” tehlikeye düşürmeye başlamasından duyulan korkuyu ifade ediyordu. Fransa’nın entegrasyon politikasının iflas ettiği iddiası da aynı haberin içine yerleştirilmişti. Aynı günün akşamı, “Dominique de Villepin banliyölerde sokağa çıkma yasağı konmasını sağla-

⁴ *Hürriyet*, 28 Ekim 2005.

⁵ *L’Humanité*, 29 Ekim 2005.

⁶ *Sabah*, 1 Kasım 2005.

⁷ *Sabah*, 2 Kasım 2005.

⁸ *L’Humanité*, 2 Kasım 2005.

⁹ *Libération*, 2 Kasım 2005.

¹⁰ *Hürriyet*, 3 Kasım.

¹¹ *Anadolu Ajansı*, 3 Kasım 2005.

¹² Taha Akyol, *Milliyet*, 5 Kasım 2005.

¹³ *Libération*, 7 Kasım 2005.

¹⁴ *Le Figaro*, 7 Kasım 2005.

mak istiyor"¹⁵ haberi korkuyu kısmen yatıştırmıştı. Başbakan, "Devletin tepkisi kati ve adil olacak!" diyerek acil önlemler alacağını TF1 kanalına açıkladı.

L'Humanité'nin başyazarı Pierre Laurent bu koroya, "Acil yurttaş tepkisi" çağrısıyla katıldı¹⁶. Artık FKP, o bildik "düzen partisi" söylemini açıkça dile getirmeye başlamıştı: "On günlük ayaklanma boyunca, bu mahallelerin sayısız ihtiyacına cevap verecek ve huzuru sağlayacak tek bir acil tedbir açıklanmadı... Sarkozy barutu ateşleyip sahnede rol kesiyor... Başbakan onu destekliyor... Çalışma bakanı hiç ortalıkta yok. Resmi iletişim her sabah bir gece önce yakılan araç ve bina sayısını basına bildirmekten ibaret. Bu aşağılama-sorumsuzluk kanşımı umursamazlığa acilen son verilmeli. Bu, sağın ekmeğine yağ sürmek. Oysa son günlerde bu mahallelerde şiddetin artmasına karşı çıkarak Sarkozy'nin oyununa düşmek istemeyen çok sayıda yurttaş var"¹⁶.

Libération'un "Sarkozy'yi söndürmek"¹⁷ başlığı, FKP'nin düzen için duyduğu kaygının neredeyse aynı ifadelerle tekrarlanmasından ibaretti. Fransız solu artık "önce bant" diyerek ortaya çıkmış ve çözüm önerisi olarak da "diyalog"tan söz etmeye başlamıştı.

Paris banliyölerinde başlayan yangının büyük kitlesini Cezayirli göçmenler oluşturduğundan, Cezayir basını da konuya ilgisiz kalmamıştır: "1400'den fazla araç yakıldı, 395'ten fazla sorgulama"¹⁸, "Chirac önceliği toplumsal düzenin ve güvenliğin yeniden kurulmasına veriyor"¹⁹.

7 Kasım gününün en "popüler" haberi ise, "Erdoğan: Olayları türban yasağı fitilledi" haberi olmuştur. Tayyip Erdoğan "Fransa'da türbanın yasaklanmasıyla ilgili olarak okullarda başlatılan süreç, olayları fitilledi. Daha önce Fransa'da hiç böyle bir şey olmamıştı. Kendilerine de anlattık. Bir buçuk yıl önce Fransız iş adamları ve entelektüellerinin de bulunduğu bir grupla bir araya geldim. Kendilerine anlattık."²⁰ diyerek engin ve derin bir Paris yangını tahlili yap-

rak ortaya çıkmıştır.

CHP'nin tepkisi ise, "Bu, Avrupa'daki Türklere 'türban yasağına karşı siz de yürüyün' demektir. Bu bir teşviktir, tahriktir. Başbakan açıklamasını derhal düzeltmelidir" şeklinde düzenden yana olmuştur.

Agence France Presse (AFP) Tayyip Erdoğan'ın "türban" tahlilini dünyaya duyururken, İngiliz basını "Devrim ilkeleri nerede kaldı"²¹ diye sorarak, Fransız müslümanlarının okullarda türban takmasının yasaklanmasını, cumhuriyetin "özgürlük" ilkesine aykırı bulduklarını haber haline getiriyordu.

8 Kasım günü, Fransız Ulusal Meclis'i, bakanlar kurulunun aldığı sokağa çıkma yasağını görüşmek için toplandı. *Le Monde*, "Dominique de Villepin mecliste olağanüstü hali doğruluyor ve önlemlerini açıklıyor"²² haberiyle konuyu okuyucularına duyururken, bütün siyasi partiler Cumhuriyet düzeninin yeniden tesisinden söz ediyorlardı.

Sosyalist Parti "ilke olarak" sokağa çıkma yasağına karşı çıkmaz, diğer yandan "acil reformlar"dan söz ederken, sağ parti UDF, uygulamanın ancak gerekli olan yerlerle sınırlı kalmasını istiyordu. Yeşiller ve FKP sokağa çıkma yasağına karşı olduklarını ilan ettiler.

FKP milletvekili Alain Bocquet, "Şu elli yıl öncesinin olağanüstü yasası söz konusu, sanki savaştaymışız gibi. Bu, ülkedeki toplumsal güvensizliğe cevap olamaz" diye hükümeti uyarmakla yetiniyordu.

1955 tarihli Olağanüstü Hal Kararnamesi'nin uygulamaya sokulmasına ilişkin hükümet kararı 8 Kasım günü mecliste kabul edildi.

Olağanüstü hal ilan edilmesi karşısında troçkist LCR (*Ligue Communiste révolutionnaire*) yayınladığı bildiride, "Savcılarn sokağa çıkma yasağı ilan ettiği her yerde gece-gündüz ayırmaksızın sokağa çıkarak direnin... Halkın acil ihtiyaçlarına cevap vermek yerine Villepin, Cezayir Savaşı'ndan kalma koloni yasasını geri getiriyor" diyerek eylem çağrısı yapıyordu.

Aynı günkü *Libération*'un başlığı ise, "Villepin savaşa gidiyor"²³ oldu.

¹⁵ *Le Monde*, 7 Kasım 2005.

¹⁶ *L'Humanité*, 7 Kasım 2005.

¹⁷ *Libération*, 7 Kasım 2005.

¹⁸ *El Moudjahid*, 7 Kasım 2005.

¹⁹ *La Tribune*, 7 Kasım 2005.

²⁰ *Hürriyet*, 7 Kasım 2005.

²¹ *The Independent*, 7 Kasım 2005.

²² *Le Monde*, 8 Kasım 2005.

²³ *Libération*, 8 Kasım 2005.

Böylece, Fransa içinde ve dışında tüm basın, 1955 yasasını ve Cezayir savaşını sayfalarına taşımaya başladılar.

Olağanüstü Hal Karamamesi, 3 Nisan 1955 tarihinde Cezayir bağımsızlık savaşçılarına karşı yürütülen insan avı için çıkarılmış bir yasa. 1955 yasası, savcılara uygun gördükleri bölgelerde en çok 12 gün süreyle dolaşım, toplantı, gösteri ve ifade yasağı koyma konusunda geniş yetkiler veriyor. Bu süreyi uzatma yetkisi, üçer aylık sürelerle Ulusal Meclise ait.

Olağanüstü Hal uygulamasıyla birlikte Fransa'daki durum, banliyölerde tepki, iktidarda polis devletine kapı aralayarak olayları kontrol altına alma eğilimi, solun oy kaygısı (sağın baskı ve söylemleriyle seçmen kaybına uğramamak için "radikal" söylemden uzak durma çabası), Fransızların "Cumhuriyet'in ilkeleri, değerleri" söylemiyle ve göstermelik banışçı, diyalogdan yana küçük gösterileri ile tüm düzen partilerine "bastırın şu şiddeti, düzen istiyoruz" mesajı ile yükselen "yüksek tansiyon" durumundan ibaretti. 1968'den beri Fransa belki de ilk kez ne yapacağını bilemez hale düşmüştü. Fransa "sorguluyor". Sorular, her kesimin çıkarları, beklentileri ve yaşam tarzları doğrultusunda ve her türlü sistematiğin uzak havada uçuşuyor ve oradan gazete sayfalarına yansıyor. Her türden beklenti, altına sığınacağı "ortak" bir kılıf bulmuş gibi: *Cumhuriyet'in ve ilkelerinin korunması!*.

9 Kasım: Reuters (Ankara): Tayyip Erdoğan'ın Fransa'daki Türklere, "olayların dışında kalın" talimatını geçiyor.

Reuters (Paris): "1955 yasasının tozları silkelendi".

Taha Akyol "Varoşların isyanı ve türban"²⁴ yazısıyla Tayyip Erdoğan'ın mehteran takımına destek veriyor. Çetin Altan, Fransa'nın hastalığına tanı koyuyor: "Köylü kentli çatışması ve taze öfkeler"²⁵.

Cezayir'in günlük haber gazetesi *Horizons* birinci sayfadan veriyor: "Cumhuriyet baş aşağı ... Aşağıdaki Fransa'nın neden yandığını bilmeyen yukarıdaki Fransa"²⁶.

Aynı gün, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi "türban" kararını açıkladı. Türkiye'-

deki gazetelerin manşetleri "AİHM'den üniversitede türban yasağına onay"²⁷ şeklinde çıkarken, Tayyip Erdoğan'ın Paris olaylarına ilişkin "türban" yorumu tüm haberler ve köşe yazılarında yerini korumayı sürdürdü. Tek farkla ki, artık Avrupa'daki "göçmen Türkler" ve Türkiye-Avrupa ilişkileri çerçevesinde.

Birisi, "Avrupa'ya nasıl konuşmalı?" diye soruyor, bir yandan da taktik veriyor: "Uygarlıklar arasında köprü olmak adına siyasi meselelere yalnızca din farkı perspektifinden bakmak ve ona göre siyaset ve söylem oluşturmak Türkiye'ye yarar sağlamaz. Avrupa'daki Türkler'in meselelerine vatandaşlık haklarının geliştirilmesi ve yaşadıkları toplumlara uyum sağlama açısından bakmak gerekir."²⁸ İlder Türkmen'in ise, "içi rahat"tır. Emekli büyükelçinin Fransa'nın kurumlarına güveni tamdır. "Fransa'da bunalm"ı incelerken Demirel'in güvencesi imdadına yetişiyor: "9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel haklı. Fransa bu işin üstesinden gelir"²⁹.

11 Kasım gelindiğinde Fransa artık sıkıyönetimi konuşmaya başlamıştı.

Michel Tubiana soruyor: "Sıkıyönetim: düşmanlar kim?"³⁰, Vanessa Sheneider, "Villepin, savaş stratejisinin kuyumcusu"³¹. Hasan Cemal ise, hariçten gazete okuyucusu olarak, "Fransa kendini sorgulamak zorunda"³² diye yazmaktan kendini alamamıştır. *Horizons*, Cezayir basınının ortak tutumunu sergilemektedir: "Başkan Chirac, Cezayir-Fransa ortaklığının gücünü vurguladı"³³.

Kuruluşundan bu yana, bağımsızlık savaşları savunucusu, Afrika halklarının gözü, kulağı olma misyonunu üstlenmiş Cezayir gazetesi *El Moudjahid* ise olaylara karşı umursamaz bir tutum sergilemektedir. Onun bu umursamazlığının nedeni, sadece Paris banliyölerinde başlayan yangında, Cezayir savaşından sonra kolonizmin işbirlikçisi oldukları için kaçıp Fransa'ya yerleşenlerin de bulunması değildir. İşin içine, yenilenmeye çalışılan Cezayir-Fransa ilişkileri, anlaşma sonucu Cezayir'e gelmesi

²⁷ *Sabah*, 10 Kasım 2005.

²⁸ *Sabah*, 10 Kasım 2005.

²⁹ *Hürriyet*, 12 Kasım 2005.

³⁰ *Le Monde*, 11 Kasım 2005.

³¹ *Libération*, 11 Kasım 2005.

³² *Milliyet*, 11 Kasım 2005.

³³ *Horizons*, 13 Kasım 2005.

²⁴ *Milliyet*, 10 Kasım 2005.

²⁵ *Milliyet*, 10 Kasım 2005.

²⁶ *Horizons*, 10 Kasım 2005.

beklenen Fransız sermayesi ve yatırımları ile kısa dönemde beklenen, bakanlar seviyesinde resmi ziyaretler de girmiştir.

14 Kasım'a gelindiğinde Fransa birden durulmaya başladı. "Şiddet eylemleri"nde düşüş olduğu haberleri gazetelerde yer alırken *l'Humanité*'den Pierre Laurent, "Normale dönüş mü?"³⁴ diye sorarken, bir diğer haber başlığı: "Sokağa çıkma yasasından beri ortalık yatıştı"³⁵ olmuştur. "Şiddet" olaylarındaki düşüşe rağmen, Ulusal Meclis olağanüstü hali üç ay uzatma kararı almakta tereddüt etmedi.

Ortalığın "yatıştığı"na ilişkin haberler birbiri arkasına geldikçe, sol yeniden konuşmaya başladı: "Olağanüstü rejime hayır!"³⁶ "Liberal Avrupa'ya hayır!"ı çağrıştıracak şekilde haykırıyordu. Birbiri ardına sorular soruyordu: "Polis devlet mi?"³⁷, "Cumhuriyet nereye gidiyor?"³⁸

Paris'te "düzen" yeniden kurulduktan sonra "en sert" eleştiri *l'Humanité*'den J. E. Ducoin tarafından yapıldı: "Çürüme"³⁹.

Bu süreçte Paris olaylarına ilişkin en "yürekli" yaklaşım Ece Temelkuran'dan geldi: "Önce Paris, sonra tüm yeryüzü ayaklanacak"⁴⁰ diyordu yazısında.

"Yüzlerini göstermeyen gölgeler Paris'in gettolarında ayaklandı. Alevlerin önünde birer kara gövde olarak ellerini kaldırıyorlar şimdi, zafer işaretleriyle bütün dünya gazetelerinin birinci sayfasına çıkıyorlar. Avrupa başkentleri diken üzerinde. Kaybedecek hiçbir şeyi kalmamış insanlarla konuşmak için bir dil arıyorlar..."

Avrupa'nın arka sokaklarında yaşayan, kanı emilmiş Güney yarımküreden gelen bu insanlar da pek yakında kendilerine liderler bulacaklar. Çünkü dilsiz, söz söyleyemeyen bir ayaklanma sürdürülemez. Öfkeleri ve farklılıkları sürdürdüğü sürece bu isyan enerjisi kendisine bir lider arayacak ve nihayet bulacak. Görürsünüz, pek yakında başka Avrupa kentlerinde de benzer olaylar çıkacak.

cak. Bu işin rengi çok değişecek!"⁴⁰

Yine de bu "yürekli" sözler, ne denli öncüsüz devrim olamayacağına bir gönderme gibi görünse de, ezilenlerin "kendilerini kurtaracak lider" beklentileri gerektiği düşüncesiyle gölgeleniyordu.

19 Kasım'a gelindiğinde, Fransa basını artık aklında olanı sayfalarına yansıtmaya başladı. Ortalık sessizleşmiş, düzen yeniden kurulmuştu. "Tabu tarih" diye adlandırılan dönem, Cezayir Savaşı konuşulmaya başlandı.

"Bir yasak hikaye"⁴¹ ve "Kara gece"⁴² başlıklı haberler Cezayir savaşını gündeme yeniden taşıdı. Fransa "adı konmamış savaş", sömürgeci ile sömürge arasındaki, sömürgecinin bağımsızlığıyla sonuçlanan savaş, Cezayir Bağımsızlık Savaşını konuşmaya başladı.

Böylece Paris yanmışken, sorun "banliyöleri"nin sosyal durumu, göçmenlerin entegrasyonu gibi sorunlar olmaktan çıkıp, doğrudan kolonyalizmin, kolonyalist zihniyetin sorgulanmasına dönüşmeye başladı. Ve bu sorgulamanın odak noktasına Cezayir Savaşı yerleşti.

Cezayir, 1830'dan itibaren Osmanlı egemenliğinden Fransız kolonisi haline dönüşmüş, 132 yıl Fransa'nın sömürgesi olarak yönetilmiş bir ülkeydi.

1830-1870 arası, ülkenin yerli arap-müslüman halkına, Fransız dilini, kültürünü ve yasalarını baskı yoluyla kabul ettirmeye çalışan bir asimilasyon politikası başlatıldı. Bu asimilasyon politikası pek çok kendiliğinden isyanlara yol açtı. Bunların bir sonucu olarak 1946'da geniş bir reform girişimi başlatıldı.

1948'de Cezayir'e genel vali olarak atanan Sosyalist Parti üyesi Marcel-Edmond Naegelen reformları engelleyen üç temel nedenden söz ediyordu: "Kendi siyasal-ekonomik ayrıcalıklarını koruyarak müslümanların yaşam şartlarını düzelteceklerini düşünen Avrupa kökenliler, uzaktaki bu ülke dışında daha önemli dertleri olduğunu düşünen Fransız yöneticiler ve reformların bağımsızlığı engellemesi olasılığına karşı uzlaşmaya yanaşmayan Cezayir milliyetçileri"⁴³.

³⁴ *L'Humanité*, 14 Kasım 2005.

³⁵ *Le Figaro*, 15 Kasım 2005.

³⁶ *L'Humanité*, 15 Kasım 2005.

³⁷ *Libération*, 16 Kasım 2005.

³⁸ *Libération*, 16 Kasım 2005.

³⁹ *L'Humanité*, 19 Kasım 2005.

⁴⁰ Ece Temelkuran, *Milliyet*, 9 Kasım 2005.

⁴¹ *Le Figaro*, 19 Kasım 2005.

⁴² *Le Figaro*, 19 Kasım 2005.

⁴³ Naegelen, Cezayir'de Görev, Flammarion, 1962.

Sosyalist Parti'nin iktidar koşullarında uygulanan reformların sonucu ise, "durumu idare etmek"ten ibaret kaldı. Bir başka deyişle, Cezayirli için kolonyalizmin, yasal güvencelerle sürdürülmesinden başka bir sonuç vermedi.

Bu dönemde Cezayir nüfusunun dörtte birini, çoğunluğu Fransız olan Avrupalılar oluşturmaktaydı. Halkın taktığı isimle, bu *Pieds Noirs* (Kara Ayaklılar) ülkenin yönetici tabakasını oluşturuyorlardı.

Kolonyalizm, tüm kolonilerde olduğu gibi, Fransız askeri varlığına dayanarak bu Kara Ayaklılar aracılığıyla sürdürülüyordu. Ekonomik ilişkiler tümüyle bunlara aitti. Yerli halkın küçük bir azınlığı, "Harki"ler Fransız kolonyalistlerinin işbirlikçisi olarak Kara Ayaklıların hizmetindeydiler. Aynı zamanda Fransız lejyonlarında görev alan bu işbirlikçi Cezayirli, bu yolla Fransız "vatan-daşı" olmayı da hak ediyorlardı. 1962'deki bağımsızlıktan sonra Fransa'ya kaçanlar bu işbirlikçi Cezayirliydiler.

Fransız sömürgeciliğine karşı Ulusal Kurtuluş Cephesi (FLN) 1 Kasım 1954 gecesi ülke çapında harekete geçti. Aynı anda pek çok Fransız karakoluna saldırılar düzenlendi. Eylemler Toussaints yortusunda yapıldığı için Fransa tarihine "*Toussaint Rouge*" (Kızıl Toussaint) olarak geçmiştir.

Eylemlerin ardından FLN, "Cezayir halkı, Ulusal davamızın savaşçıları! Bizi yargılayacak olan sizlere programımızı, hareketimizin anlamını, Kuzey Afrika çerçevesinde ulusal bağımsızlığa dayalı görüşlerimizi açıklıyoruz" sözleriyle başlayan ve "Devrim ilkelerine uygun olarak, hareketimiz yalnız ve yalnız sömürgeciğe, yani pasif savaş taktikleriyle, asgari özgürlüklerin kullanılmasını engellemeyi daima başaran tek ve inatçı düşmana karşıdır" diye devam eden 1 Kasım Bildirisini yayınladı.⁴⁴

12 Kasım 1954 günü **içişleri bakanı François Mitterand** Ulusal Meclis'te Fransa'nın politikasını "*Cezayir, Fransa'dır*" diyerek açıklıyordu.

Ardından, yüz bin kadar asker Cezayir'e gönderildi. Fransız lejyonerleri ve düzenli ordusuyla FLN arasında pek çok silahlı çatışma, kırlarda ve kentlerde aylarca sürdü.

3 Nisan 1955'te Fransız meclisi Olağa-

nüstü Hal Yasası'nı çıkardı. Sözcüğün tam anlamıyla "karşı ayaklanma taktiği"nin yasal bir zemine oturtulmasıydı bu. Cezayir'deki durumu Jacques Soustelle, "Hiç bir vaadimizi tutmadığımızı cesaretle kabul etmemiz gerekiyor. Bu ikili bir sorun yarattı: kitlenin sosyal, seçkinlerin siyasal hoşnutsuzluğu. Birbirine eklenen bu hoşnutsuzluklar, müthiş bir patlayıcı güç oluşturdu"⁴⁵ diye özetliyordu.

Fransız solu, sosyalistler ve komünistler Cezayir'in bağımsızlığını desteklediklerini değişik biçimlerde ortaya koydu.

Özellikle ordunun sivil halka baskısı, FLN'yi destekleyenlere uygulanan işkence-ler savaş boyunca solun eylemlerinin odak noktasını oluşturdu.

13 Mayıs 1958'de De Gaulle'cüler bir darbeyle Cezayir'de bir geçici hükümet kurdular. Bu gelişme karşısında FLN, Cezayir Geçici Devrim Hükümeti'ni ilan etti.

15 Mayıs'ta, Fransa'nın IV. Cumhuriyet'i sona erdi.

Ve Fransa için yeni anayasa hazırlandı. V. Cumhuriyet'in bu anayasası, ilk kez Cezayirlilerin de oy kullanmaları sağlanarak kabul edildi. Anayasa oylamasına, FLN'nin tüm çabalanna karşın Cezayir'de %90 evet oyu çıktı.

Cezayir olaylarıyla siyasi gücünü arttıran De Gaulle, Şubat 1959'da V. Cumhuriyet'in Cumhurbaşkanı oldu.

Seçilir seçilmez Cezayir'e giden De Gaulle, halka yaptığı konuşmada şöyle diyordu: "Sizi anladım! Burada neler yaşandığını biliyorum... her şeyi en baştan... kurumlarımızdan başlayarak yeniden başlatmak istediğinizi... İşte bu yüzden buradayım".⁴⁶

Bu tarihten itibaren Fransa'nın en "kirli" savaşı başladı. Fransız kontra-gerillası *Organisation de l'Armée Secrete* (OAS-Gizli Ordu Örgütü) FLN'ye karşı silahlı saldırılar başlattı. Giderek OAS eylemleri Cezayir ve Fransa'da FLN'nin legal unsurlarının öldürülmesine yöneldi. Ancak OAS'a rağmen barış görüşmeleri 1960'da başlatıldı. Barış antlaşması 18 Mart 1962'de imzalandı.

19 Mart'ta Cezayir Geçici Devrim Hükümeti başkanı Abdelaziz Bouteflika, Cezayir

⁴⁵ Edgar Faure Hükümetinde okunan 1 Haziran 1955 Raporu.

⁴⁶ Söylevler ve Mesajlar, (Mayıs 1958-Temmuz 1962) s.15.

⁴⁴ M. Harbi, Cezayir İhtilali Arşivleri, Genç Afrika say., 1981.

halkına şöyle sesleniyordu:

“Yedi buçuk yıllık acımasız bir savaşta, Cezayir halkı dünyanın en büyük sömürgeci güçlerinden birine kafa tuttu.... Bunu, davasının haklılığına olan inancı... kolonyalizmin zincirlerini kırmadaki kararlılığı ve hepsinden önemlisi tek vücut olarak direnmesiyle başardı.....Ulusal Kurtuluş Cephesi ve Ulusal Kurtuluş Ordusu, halkın emrinde etkin birer savaş aracı oldular... Mağrib’li Arap kardeşlerimize, sosyalist ülkelere, üçüncü dünya halklarına, bize destek olan Fransa ve Avrupa’nın tüm demokratlarına, destekleri ve dayanışmaları için teşekkürlerimizi ifade etmeliyiz. Bu savaş emperyalizmin aşağıladığı halklara bir örnek olmuş ve emperyalizmin yenilmezliği efsanesini yıkmıştır...”⁴⁷

Ve Cezayir 5 Temmuz 1962’de bağımsızlığını ilan etti.

Cezayir Savaşı, ardında 500.000 ölü bırakarak sona erdi.

Cezayir Savaşı’nın sona ermesinin en önemli sonuçlarından birisi de, Fransız kolonicilerinin ve Fransız sömürgeciliğiyle işbirliği yapan yüzbinlerce işbirlikçinin “anavatan” a göç etmesi oldu.

Bugün Paris banliyölerinde ateşi yakan-

ların büyük çoğunluğu, bu işbirlikçi göçmen kitlesinin üçüncü kuşak gençleridir.

Bugün Paris’in yanışının üzerinden bir aydan fazla zaman geçti. Olağanüstü Hal uygulaması ile uygulanan sokağa çıkma yasağı, binlerce tutuklama sonucunda eylemler azaldı ve sona erdi.

Geriye, “sert uygulama”nın mimarı olarak görünen Sarkozy’nin “beyaz Fransızlar”ın büyük bir desteğini kazanması ve FKP’nin “ayrımcılık” temeline oturtulmuş şu “romantik” değerlendirmedir:

“Bir gün tarih kitaplarımızdan... Cumhuriyetçi Fransa’nın, 21. Yüzyılın ilk yıllarında, nihayet gözünü evlatlarına, en çok ta göçün mirasçılara çektirdiklerine çevirdiğini okuyabilecek miyiz?”⁴⁸

Kuşkusuz bir gün “yeryüzü ayaklanacak”tır, “varoşlar”dan çıkıp geleceklerdir, ama “isyana lider” aramadan, ne yaptıklarını, ne için yaptıklarını, nasıl yapacaklarını bilerek, kendi devrimci öncülerıyla geleceklerdir. O gün geldiğinde gazeteler ve tarih, bu bilerek “yapmak”ı yazacaklar “yoursuz” olarak, oraya buraya çekiştirmeden, devrimin dilinden.

Paris yanarkenin geriye bıraktığı tek gerçek budur.

⁴⁷ *Le Moudjahid*, 19 Mart 1962, Özel sayı.

⁴⁸ *L’Humanité*, 26 Kasım 2005.

Ulusal Onur

ULUSALLIK ve yurt üzerine, bugünlerde, ne kadar da çok söz ediliyor, ne iddialar ileri sürülüyor, bağırp çağırılıyor! İngiltere'de liberal ve radikal bakanlar, Fransa'da (gerici meslektaşlarıyla tam görüş birliğine varmış bulunan "İleri-görüşlü" gazeteci sürüsü) ve Rusya'da (nice narodnikler ve "marksistler" dahil) resmi kadet ve ilerici kalem güruhu, hepsi, kendi "ülke"lerinin özgürlük ve bağımsızlığını, ulusal bağımsızlık ilkesinin yüceliğini öve öve bitiremiyorlar. Burada, Nikola Romanov kasabının ya da zencileri ve Hintlileri gaddarca ezenlerin övgüsünü yapan satılık dalkavuğun nerede bittiğini, ve basbayağı ahmaklıktan ya da yüreksizlikten ötürü "akıntıya uyan" darkafalı küçük-burjuvanın nerede başladığını, insan kolay kolay kestiremiyor. Kökleri, egemen ulusların büyük toprak sahipleri ve kapitalistlerin çıkarıyla iç içe olan yaygın ve pek derin bir ideolojik akım ile karşı karşıyayız. Bu sınıfların çıkarına olan görüşlerin propagandası için her yıl yüz milyonlar harcıyor: bu değirmeni büyücek bin akıntı döndürüyor ve bunun suyu (inanç bakımından bir şoven olan Menşikov'dan, Plehanov ve Maslov gibi, Rubanoviç ve Smirnov gibi, Kropotkin ve Burtsev gibi oportünistliklerinden ya da yüreksizliklerinden ötürü şoven kesilmiş olanlara kadar) birçok kaynaklardan gelmektedir.

Bu ideolojik akım karşısında, biz Büyük-Rus sosyal-demokratlar da, tutumumuzu belirlemeye çalışalım. Avrupa'nın uzak-doğusunda bulunan ve Asya'nın önemli bir bölümünü kaplayan bir egemen ulusun temsilcileri olarak bizim, (hele haklı olarak "halkların hapisanesi" diye adlandırılmış bir ülkede özellikle kapitalizmin Avrupa'nın uzak-doğusunda ve Asya'da birçok büyük ve küçük "yeni" ulusları canlandırdığı ve ulusal bilince ulaştırdığı bir zamanda; çarlık yönetiminin bazı ulusal sorunlarını; Birleşik Soylular Şurasının ve Guçkovların, Krestovnikov ve Dolgorukovların, Kutler ve Rodiçevlerin çıkarlarına uygun bir biçimde "çözümlemek" üzere, Rusları da, Rus olmayanları da silah altına çağırdığı bir anda) ulusal sorunun büyük önemini unutmamız çok yanlış olur.

Ulusal onur duygusu, bize, biz sınıf bilinçli Büyük-Rus proleterlerine yabancı bir duygu mudur? Elbette ki değildir! Biz, dilimizi ve yurdumuzu severiz; biz, *yurdumuzun* emekçi yığınlarını (yani *yurdumuz* nüfusunun onda-dokuzunu) demokratik ve sosyalist bilinç düzeyine yükseltmek için elimizden geleni yapıyoruz. Çarın kasapları, soylular ve kapitalistler elinde, güzel yurdumuzun uğradığı hakaretleri, zulüm ve aşağılamaları görmek ve duymak bizim için çok acıdır. Rodiçev'i, dekabristleri ve 1870'lerin devrimcilerini kendi içinden yaratmış olan biz Büyük-Rusların, bu zulüm ve aşağılamalara karşı göstermiş olduğumuz direnişten ötürü onur duyuyoruz. Büyük-Rus işçi sınıfının, 1905'te yığınların güçlü devrimci partisini yaratmış olmasından ötürü; Büyük-Rus köylülüğünün demokrasiyi benimsemeye başlamasından, papazların ve büyük top-

rak sahiplerinin boyunduruğunu kırma işine girişmesinden ötürü, onur duyuyoruz.

Yaşamını devrim davasına adanmış olan büyük Rus demokrati Çernişevski'nin bundan yarım yüzyıl önce: "Zavallı bir ulus; tepeden tırnağa köleler ulusu; hepsi köle" dediğini anımsıyoruz. Açık ve gizli Büyük-Rus köleleri (çarlık boyunduruğunu taşımalarından ötürü Büyük-Rus köleleri) bu sözü anımsamaktan hoşlanmazlar. Oysa bu söz, bizce gerçek yurt sevgisini, Büyük-Rus halk yığınlarında bir devrimci ruhun olmayışından ötürü duyulan acıyı içeren bir sevgiyi ifade eder. Çernişevski'nin zamanında o ruh henüz yoktu. Şimdi de az var. Ama şimdiden o ruh mevcuttur. Büyük-Rus ulusu *da*, bir devrimci sınıf yarattığı için, bu ulus *da* insanlığa, yalnızca katliamlar, sıra sıra idam sehpaları, zindanlar, büyük açlık ve papazlara, çarlara, büyük toprak sahiplerine ve kapitalistlere kölece bağlılık örnekleri değil, özgürlük ve sosyalizm uğruna savaşımdan da örnekler verebildiği için, yüreklerimiz ulusal onurla doludur.

Yüreklerimiz ulusal onur duygusuyla doludur; işte bundan ötürüdür ki, (toprak sahibi soyluların, Macaristan'ın, Polonya'nın, İran ve Çin'in özgürlüğünü boğmak için köylüleri savaşa sürdükleri) kölece *geçmişimizden özellikle* nefret ederiz: aynı toprak sahiplerinin, kapitalistlerin de desteğiyle, Polonya ve Ukrayna'yı boğazlamak için, İran'da ve Çin'de demokratik hareketi ezmek için ve Büyük-Rus ulusal onurumuzun yüzkarası Romanovlar, Bobrinski ve Purişkeviçler çetesini güçlendirmek için, bizi savaşa sürdükleri zaman, bugünümüzden de nefret ederiz. Bir kimse köle doğdu diye suçlanamaz; ama özgürlük uğruna savaşımdan kaçmakla kalmayıp köleliğini haklı bulan ve onu öven bir köle (örneğin Polonya'nın ve Ukrayna'nın vb. gırtlaklanmasına Büyük-Rusların "yurt savunması" diyen bir kimse), haklı olarak, öfke, tiksinti ve nefret duyguları uyandıran bir aşağılık parazit, bayağının bayağısı bir köledir.

Devrimci proletaryanın öğretmenleri, 19. yüzyıl demokrasisinin tutarlı en büyük temsilcileri Marks ve Engels, "*başka ulusları ezen bir ulus, özgür olamaz*" dediler. Ve biz Büyük-Rus işçileri, yüreklerimiz ulusal onurla dolu olarak, ne pahasına olursa olsun, bağımsız, demokratik, cumhuriyetçi ve onurlu bir Büyük-Rusya istiyoruz; komşuları ile ilişkilerini, bir büyük ulus için o kadar alçaltıcı olan feodal ayrıcalık ilkesine değil, insani eşitlik ilkesine dayandıran bir Rusya istiyoruz. Ve işte bunu istediğimiz içindir ki, biz, 20. yüzyılda, Avrupa'da (hatta Avrupa'nın uzak-doğusunda bile), monarşiye karşı, yani *kendi* yurdundaki toprakbeylerine ve kapitalistlere karşı, yani yurdumuzun *en kötü* düşmanlarına karşı savaşmak için bütün devrimci olanakları kullanmadan "yurtsavunması"nın olanaksız olduğunu söylüyoruz. Hangi savaşta olursa olsun, çarlığın yenilgisini istemeden, Büyük-Rusların "yurtlarını savunamayacaklarını" ve bunun, Büyük-Rusya'da yaşayanların onda-dokuzu için ehvenişer olduğunu söylüyoruz. Çünkü çarlık, bu onda-dokuzu, iktisadi ve siyasal bakımdan ezmekle kalmıyor, başka ulusları ezmeyi ve bu utanç verici durumu, ikiye bölümlü ve sözde yurtseverce sözlerle maskeleyerek öğretirken, bu onda -dokuzu soysuzlaştırıyor, manen düşürüyor, onursuzluğa, ahlaksızlığa sürüklüyor.

Bize karşı, çarlıktan başka, ve onun koltuğu altında bir yeni tarihsel gücün, Büyük-Rus kapitalizminin ortaya çıktığı ve güçlendiği ve bu gücün, geniş bölgeleri, iktisadi bakımdan bir merkeze bağlayarak ve birbiriyle kaynaştırarak, ilerici nitelikte bir iş başardığı görüşü ileri sürülebilir. Ama bu itiraz, (Marks'ın, lasalcıları, Prusya kraliyet sosyalistleri diye adlandırdığı gibi) çarçı Purişkeviç sosyalistleri diye nitelendirmemiz gereken sosyalist-şovenistleri haklı kılmaz, tersine onları daha da suçlu duruma düşürür. Tarihin, yargısını, Büyük-Rus egemen-ulus kapitalizmi* lehine ve küçük ulusların aleyhine vereceğini varsaysak bile, bu, olanaksız değildir; çünkü sermayenin bütün tarihi, şiddet ve

* Fransızca çevirisinde; "*capitalisme impérialiste grand-russe*"; İngilizce çevirisinde: "*Great-Russian dominant-nation capitalism*" -Ed.

talın, kan ve ahlâksızlık tarihidir. Biz, her ne pahasına olursa olsun, küçük ulusların muhafaza edilmesini savunmuyoruz; *öteki koşullar eşit olduğu takdirde*, kesinlikle merkezileşmeden yanayız ve federal ilişkileri yücelten, küçük-burjuva ülküsüne karşıyız.

Varsayımımız doğru olsaydı bile, ilkin, Romanov-Bobriniski-Purişkeviç'e, Ukrayna'nın vb. boğazlanmasında yardım etmek, bize, ya da (sosyalistlerden vazgeçtik) demokratlara düşmez. Bismarck kendine özgü junker tarzıyla, ilerici ve tarihsel görevi yerine getirdi, ama bundan ötürü, Bismarck'ı sosyalistlerin desteklemesini haklı göstermeye kalkacak olan bir kimse, gerçekten pek tuhaf bir "marksist" olurdu! Üstelik Bismarck, başka uluslar tarafından ezilmekte olan parçalanmış Almanları birleştirerek iktisadi gelişmeyi sağlamıştır. Büyük-Rusya'nın iktisadi gönenci ve hızlı gelişmesi ise, bu ülkede, Büyük-Rusların öteki ulusları ezmesine son vermesini gerektirir. İşte, geleceğin Rus Bismarklarının bizdeki hayranlarının gözden kaçırdıkları fark burada.

İkincisi, eğer tarih, yargısını, Büyük-Rusya egemen-ulus kapitalizmi* lehine verecekse, bundan çıkan sonuç, kapitalizmin doğurduğu komünist devrimin başlıca itici gücü olarak Büyük-Rus proletaryasının *sosyalist* rolünün daha büyük olacağıdır. Proleter devrim, işçilerin tam bir ulusal eşitlik ve kardeşlik ruhuyla uzun süre eğitilmelerini gerektirir. Onun için Büyük-Rus proletaryasının çıkarları, Büyük-Rusların ezdikleri bütün ulusların tam eşitliği ve kendi kaderlerini tayin hakkı uğruna (en kararlı, tutarlı, yürekli bir biçimde ve devrimci biçimde) savaşım vermeye üzere yığınların sistemli olarak eğitilmesini gerekli kılar. Büyük-Rus ulusal onurunun çıkarları da (kölece bir anlam verilmedikçe), hem Büyük-Rus, hem öteki proleterlerin sosyalist çıkarlarıyla bağdaşır. Uzun yıllar İngiltere'de yaşadıktan ve kendisi yarı-İngiliz olduktan sonra, İngiliz işçilerinin sosyalist hareketinin çıkarları gereği İrlanda için özgürlük ve ulusal bağımsızlık isteyen Marks, bize her zaman örnek olacaktır.

Ele aldığımız ikinci varsayımda, yerli sosyal-şovenlerimiz, Plehanov vb., yalnızca kendi ülkelerine (özgür ve demokratik Büyük-Rusya'ya) değil, Rusya'daki bütün ulusların proleter kardeşliğine, yani sosyalizm davasına ihanet etmektedirler.

V. İ. Lenin
Sosyal-Demokrat, n° 35
12 Aralık 1914

(Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, s 124-129, Sol Yay.)

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com

www.kurtuluscephesi.org

www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
THKP-C/HDÖ : **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
THKP-C/HDÖ : **OLİGARŞİ NEDİR?**
THKP-C/HDÖ : **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
THKP-C/HDÖ : **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
THKP-C/HDÖ : **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
THKP-C/HDÖ : **GRAMSCİ ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
THKP-C/HDÖ : **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **“BDS” : BİR PRAGMATİK SAPMA**
THKP-C/HDÖ : **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
THKP-C/HDÖ : **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
THKP-C/HDÖ : **DEVİRİM PROGRAMLARI**
THKP-C/HDÖ : **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
THKP-C/HDÖ : **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
THKP-C/HDÖ : **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]

LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]

